

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta lesnická a dřevařská

Katedra myslivosti a lesnické zoologie

Myslivecké stavby v honitbě

Hunting buildings in hunting ground

Bakalářská práce

Autor: Petr Mikulec

Vedoucí práce: Ing. Jaroslav Tománek, Ph.D.

2017

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta lesnická a dřevařská

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Petr Mikulec

Provoz a řízení myslivosti

Název práce

Myslivecké stavby v honitbě

Název anglicky

Hunting buildings in hunting ground

Cíle práce

Cílem práce je popsat jednotlivé typy mysliveckých staveb a zařízení budovaných v honitbách a uvést jejich příklady v konkrétním modelovém území.

Metodika

Student zpracuje literární rešerši z dostupné české a zahraniční literatury. Zaměří se na popsání jednotlivých druhů mysliveckých staveb a zařízení a logicky je rozdělí do skupin podle účelu. V praktické části student zvolí minimálně dvě honitby, ve kterých provede záznam polohy mysliveckých staveb. Popíše stručně jejich konstrukci a doplní vlastními fotografiemi. Student následně honitby porovná.

Doporučený rozsah práce

rešerše min. 40 stran, praktická část min. 20 stran

Klíčová slova

myslivecké stavby, honitba, posed

Doporučené zdroje informací

- HANÁK, Karel. Stavby pro plnění funkcí lesa. Praha: Informační centrum ČKAIT, 2008, 300 s. Technická knižnice (ČKAIT). ISBN 978-80-87093-76-4.
- LESPROJEKT. Obory pro chov spárkaté zvěře – Typizační směrnice. Brandýs nad labem. Ministerstvo lesního a vodního hospodářství a dřevozpracujícího průmyslu ČR. 1988.
- MENZEL, Kurt. Chování, chov a lov jelení zvěře. Líbeznice: Víkend, 2011, 196 s. ISBN 978-80-7433-038-4.
- RAHN, Jörg. Práce v honitbě: péče o honitbu, myslivecká zařízení, pracovní nářadí. Praha: Grada, 2008, 127 s. Myslivost v praxi. ISBN 978-80-247-2568-0.
- SCHMID, Anton. Posedy: návody pro stavbu, výkresy, konstrukce, fotografie modelů. Praha: Grada, 2006, 127 s. Myslivost v praxi. ISBN 80-247-1531-7.
- VOSÁTKA, Josef. Myslivost: ochrana přírody, chov zvěře a zvířat, lov. 1. vyd. Ilustrace František Liebl, Miroslav Míča, Bohumil Siegl. Praha: Druckvo, 2013. Myslivost pro praxi. ISBN 978-80-87668-08-5.
- WANDEL, Gerold. Myslivecká zařízení v honitbách svépomocí. Praha: Grada, 2007, 296 s. ISBN 978-80-247-2050-0.

Předběžný termín obhajoby

2016/17 LS – FLD

Vedoucí práce

Ing. Jaroslav Tománek, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra lesnických technologií a staveb

Elektronicky schváleno dne 3. 5. 2016

doc. Ing. Miroslav Hájek, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 27. 1. 2017

prof. Ing. Marek Turčáni, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 15. 04. 2017

Tímto bych rád poděkoval vedoucímu mé bakalářské práce panu Ing. Jaroslavu Tománkovi, Ph.D. za cenné rady a připomínky při zpracování této bakalářské práce. Dále bych rád poděkoval hospodářům a členům mysliveckých spolků za poskytnuté informace a možnost zahrnout jejich honitby do mé práce.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem mou bakalářskou práci vypracoval samostatně pod vedením vedoucího Ing. Jaroslava Tománka Ph.D. a k jejímu vypracování jsem použil pouze prameny, které uvádím v seznamu literatury.

Jsem si vědom, že zveřejněním své bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním dle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách v platném znění, a to bez ohledu na výsledky její obhajoby.

V Praze dne 19. 4. 2017

.....

podpis autora práce

Abstrakt

Cílem mé práce je popsat a zhodnotit jednotlivé myslivecké stavby, jejich konstrukční řešení, druhy, umístění, použité materiály při jejich stavbě, možnosti ochrany dřeva a účel použití. V rešerši jsou všechna myslivecká zařízení přehledně rozdělena na zařízení pro příkrmování a pro lov zvěře. Součástí této práce je také porovnání mysliveckých staveb dvou konkrétních honiteb. Jedná se o honitbu mysliveckého spolku Dlažov a honitbu mysliveckého spolku Strážov. V obou honitbách byl proveden terénní průzkum, byla nafocena jednotlivá zařízení a společně s hospodáři obou honiteb vypracován mapový zakres umístění jednotlivých staveb. Ze zjištěných údajů vyplývá, že počet staveb a zařízení na 1 ha je vyšší v honitbě MS Dlažov. Rozdíly však nejsou nikterak velké. Pouze v případě zásypů pro drobnou zvěř je rozdíl značný ve prospěch Dlažovské honitby. Tyto zjištěné údaje poskytnou současným anebo budoucím uživatelům honiteb přehled o mysliveckých stavbách, porovnání těchto staveb mezi honitbami s odlišnými přírodními podmínkami a případně jim pomohou navrhnout vhodnější řešení.

Klíčová slova: myslivecké stavby, honitba, zvěř, posed, krmelec

Abstrakt:

The goal of this thesis is to describe various hunting structures, their construction, classification, placement, materials used, wood preservation options, and types of use. In the research, all the hunting buildings are arranged and classified as either feeding equipment or hunting equipment. As part of this thesis two hunting districts are considered. One of them is the district of the hunting association Dlažov and the other is the district of the hunting association Strážov. In both these districts a field research has been performed, pictures of various hunting equipment taken, and in cooperation with the local forest managers a map of the equipment placement has been created. The collected data proves that the Dlažov district has a higher count of hunting buildings per hectare. The difference is not particularly high though. Only when it comes to feeding of ground game the Dlažov district has significantly more structures built. This data may serve all the current and future hunters in these districts to get an overview of the hunting structures, their comparison between hunting grounds with different natural conditions, and eventually may help project a better solution.

Keywords: hunting structures, hunting, game, hide, feedin

Obsah

1 Úvod	10
2 Cíle práce	11
3 Literární přehled	12
3.1 Dřevo jako stavební materiál.....	12
3.2 Chemické složení dřeva.....	12
3.3 Abiotické a biotické vlivy působící na dřevo.....	14
3.3.1 Abiotické vlivy.....	14
3.3.2 Biotické vlivy.....	15
3.3.2.1 Dřevokazné houby.....	15
3.3.2.2 Dřevokazný hmyz.....	16
3.4 Chemická ochrana proti negativním vlivům.....	17
3.5 Způsob chemické ochrany dřeva.....	18
3.6 Zařízení pro příkrmování a péči o zvěř.....	19
3.6.1 Zásypy.....	22
3.6.2 Příkrmování zařízení pro koroptve.....	24
3.6.3 Krmelce.....	26
3.6.4 Krmelce pro zajíce.....	28
3.6.5 Oborohy.....	30
3.6.6 Korýtka.....	31
3.6.7 Slaniska.....	33
3.6.8 Seníky.....	35
3.6.9 Krechty.....	36
3.6.10 Zásobníky.....	37
3.7 Zařízení pro pozorování a lov zvěře.....	39
3.7.1 Posedy.....	40
3.7.1.1 Otevřené posedy.....	41
3.7.1.2 Uzavřené posedy (kazatelny).....	44
3.7.1.3 Žebříkové posedy.....	46
3.7.2 Záštity.....	47
3.8 Lovecké chaty.....	50

4 Metodika	52
4.1 Způsob sběru dat	52
4.2 Honitba MS Strážov.....	53
4.3 Honitba MS Dlažov.....	53
5 Výsledky	54
5.1 Druhy a počty mysliveckých zařízení a staveb v MS Strážov.....	54
5.2 Druhy a počty mysliveckých zařízení a staveb v MS Dlažov.....	56
5.3 Porovnání počtu staveb a zařízení na 1 ha honitby.....	58
6 Diskuse	59
7 Závěr	60
8 Seznam použité literatury	61

Seznam obrázků

Obr. 1: Zásyp

Obr. 2: Rohatina

Obr. 3: Bouda pro koroptve

Obr. 4: Jesle s korýtkem na jaderná krmiva

Obr. 5: Krmeleček pro zajíce

Obr. 6: Oboroh

Obr. 7: Korýtko na jaderní krmiva

Obr. 8: Slanisko z vyřezaného pařezu

Obr. 9: Seník

Obr. 10: Krecht na řepu

Obr. 11: Zásobník na krmiva

Obr. 12: Otevřený posed

Obr. 13: Uzavřený posed (kazatelna)

Obr. 14: Přenosný žebříkový posed

Obr. 15: Záštitá

Obr. 16: Lovecká chata MS Strážov

Obr. 17: Poloha jednotlivých honiteb

Obr. 18: Krmeliště v honitbě MS Strážov

Obr. 19: Zákres mysliveckých zařízení MS Strážov

Obr. 20: Žebříkový posed v honitbě MS Dlažov

Obr. 21: Zákres mysliveckých zařízení MS Dlažov

Seznam tabulek

Tab. 1: Počet hektarů na 1 kus konkrétního mysliveckého zařízení v honitbě MS Dlažov

Tab. 2: Počet hektarů na 1 kus konkrétního mysliveckého zařízení v honitbě MS Strážov

1 Úvod

Myslivočké stavby pro příkrmování a pro pozorování a lov zvěře jsou nedílnou součástí každé správné honitby. Zařízení pro příkrmování usnadňují péči o zvěř v době nouze, čímž napomáhají udržení silné a zdravé populace. Důležitá jsou však i zařízení pro pozorování a lov zvěře, kdy díky nim můžeme zvěř nerušeně pozorovat v jejím přirozeném prostředí a dozvědět se tak více o etologii, čili chování a zvyklostech zvěře, což je velmi důležitá součást péče o zvěř. Díky těmto stavbám lze také obeznávat nadějně chovné kusy, či naopak jedince slabé či nemocné, kteří nejsou vhodné do dalšího chovu a může dojít k jejich odstřelu. Při stavbě zařízení pro příkrmování zvěře bychom také měli respektovat potřeby konkrétních druhů zvěře, protože každý druh má své specifické nároky. S tím je spojeno také umístění a konstrukce konkrétních zařízení pro jednotlivé druhy zvěře. Důležitý je také vzhled a použitý materiál na stavbu těchto zařízení, měli bychom preferovat jednoduché konstrukce a čistě přírodní materiály. Tyto stavby by neměly narušovat celkový ráz krajiny jak svojí velikostí, tak svými tvary aby zbytečně nepřitahovaly pozornost obyvatelstva. Proto by mělo být vhodné umístění těchto staveb v krajině samozřejmostí. V neposlední řadě se nesmí zapomínat na bezpečnost, která spočívá v kvalitním zpracování již při samotné výstavbě těchto zařízení a poté v pravidelné kontrole a údržbě.

2 Cíle práce

Cíle této bakalářské práce jsou:

- Popsat v honitbách nejčastěji užívaná myslivecká zařízení pro příkrmování a péči o zvěř a zařízení pro pozorování a lov zvěře. Za použití dostupné odborné literatury zpracovat literární přehled.
- Ve dvou konkrétních honitbách s odlišnými terénními podmínkami porovnat druhy jednotlivých staveb a zanést jejich rozmístění a počty do mapového nákresu. Přepočít jednotlivých druhů zařízení na 1 ha honitby.
- Učinit závěr, zdali souvisí terénní podmínky a vegetace v honitbě s počty a druhy jednotlivých staveb.

3 Literární přehled

3.1 Dřevo jako stavební materiál

Dřevo, jako obnovitelný zdroj bylo a je používáno ke stavbě konstrukcí již od dávnověku. Je to dáno především jeho vlastnostmi, jako poměrně velká pevnost, malá hmotnost či dobré tepelně izolační vlastnosti. A proto je dřevo i nejvhodnějším materiálem při stavbě mysliveckých zařízení, kde navíc jako přírodní materiál dokonale zapadá do prostředí honitby, potažmo celé krajiny.

Ptáček (2009) ve své publikaci zmiňuje, že dřevo je poměrně lehce opracovatelný materiál, který je pevný a lehký oproti například železu či betonu. Je možné ho spojovat lepením, či kovovými spojovacími materiály a navíc působí esteticky. V ideálních podmínkách nám může dřevo sloužit desítky, stovky ale i tisíce let.

3.2 Chemické složení a trvanlivost dřeva

Baier a Týn (1996) uvádějí, že veškerou dřevní hmotu tvoří buněčné blány. Jejich chemické složení udává složení dřeva. Zjednodušeně tedy můžeme říct, že dřevní hmotu tvoří:

- Celulóza - jako základní stavební hmota všech rostlin (tvoří 40 až 55 % dřevní hmoty)
- Hemicelulózy - které jsou heterogenní směsí rozličných glycidů
- Lignin - látka způsobující zdřevnatění buněčných stěn (tvoří 14 až 29 % dřeva)
- Pektinové látky - tvoří převážnou část lepící vrstvy
- Ostatní látky (pryskyřice, třísloviny, tuky, bílkoviny, minerální látky)

Kafka a kol. (1989) ve své publikaci pro změnu popisují, že základní druhy buněk, ze kterých se dřevo skládá, jsou:

- Cévní články – buňky nejširší a nejobjemnější, válcovitého tvaru. Jsou omezené výhradně na dřevo listnáčů.
- Tracheidy – protáhlé, špičatě zakončené buňky. Užší a delší než cévní články. Vyskytují se ve dřevě listnáčů i jehličnanů.

- Libriformní vlákna – dlouhé a tenké, poměrně tlustostěnné buňky vřetenovitého tvaru. Typická pro dřevo listnáčů. Délka proměnlivá. Nejkratší v jarním dřevě, nejdelší v letním.
- Parenchymatické buňky – mají odlišný charakter, než všechny předešlé buňky. Jsou krychličkovitého, nebo i nepravidelného hranolovitého tvaru. V buněčných dutinách bývají často škrobová zrna, nebo sraženiny polyfenolického charakteru

Trvanlivost dřeva v přirozeném stavu (bez nátěru a impregnace) je podmíněna jeho anatomickou strukturou a chemickým složením. Dřevní vlákna lépe odolávají biologickým vlivům než ostatní elementy dřevní hmoty, z nichž nejméně odolné jsou parenchymatické buňky. Dřevo těžené koncem roku má vyšší hustotu a je mnohem trvanlivější než dřevo těžené na jaře. Podobně i jádrové dřevo bývá trvanlivější, než běl (Baier a Týn 1996).

Szász (1991) podotýká, že na jednotlivé dřeviny a jejich vývoj či pevnost, potažmo trvanlivost má vliv i to, v jaké zeměpisné poloze dřevina roste. Pravdou je, že na severu a ve vysokohorských polohách jsou výškové přírůstky menší, avšak hustota a pevnost dřeva je větší.

Baier a Týn (1996) zmiňují, že v praxi můžeme dřevo rozdělit na:

- Velmi trvanlivé - například dřevo akátu, letního a zimního dubu, tisu, jilmu, černé borovice
- Trvanlivé - například dřevo jasanu, jádro borovice lesní, jedle
- Málo trvanlivé - například dřevo smrku, buku, habru, javoru, olše, břízy

Odolnost a trvanlivost dřeva, potažmo změny tvaru dřevěných konstrukcí ovlivňují i další faktory, jako například vlhkost obsažená v dřevní hmotě a teplota, která na dřevo působí.

Kafka a kol. (1989) píše, že dřevo přijímá a vydává vlhkost ve formě páry i kapaliny. Vlhkost udáváme jako poměr množství vody k množství sušiny v dřevní hmotě. Bod nasycení dřevních vláken kolísá od 23 do 35 %. Celková vlhkost dřeva může dosáhnout až 200 %. Nejnižší bod nasycení mají dřeviny s výrazným jádrem jako například dub, jasan, nebo ořech. Vyšší bod nasycení mají jehličnaté dřeviny bez jádra jako například smrk a jedle. Nejvyšší bod nasycení mají listnaté dřeviny s roztroušenými póry jako jsou lípa, topol, bříza, habr a další. Čerstvě pokácené dřevo má v průměru 80 až 120 % vlhkosti, její výše závisí na dřevině a době kácení.

Všeobecně také platí, že při zvyšování teploty dřeva se pevnost snižuje. Trvalé změny pevnosti nastávají při teplotách nad 65 °C. Úbytky pevnosti jsou větší u listnatých dřevin, než u dřevin jehličnatých.

3.3 Abiotické a biotické vlivy působící na dřevo

Jak už bylo zmíněno, dřevo je hlavním materiálem při stavbě mysliveckých staveb. Při jeho použití však nesmíme zapomínat na to, že dřevo jako přírodní materiál podléhá některým vnějším vlivům, ať už abiotickým či biotickým, které mohou zásadně ovlivnit životnost, potažmo bezpečné užívání mysliveckých zařízení. Avšak i tyto nepříznivé vlivy lze různými způsoby účinně ovlivnit a prodloužit tím životnost staveb a zařízení.

Baier a Týn (1996) uvádějí, že v nepříznivých podmínkách může životnost dřeva klesnout na 2 až 5 let. Životnost lze ale prodloužit až o 20 a více let a to vhodným konstrukčním uspořádáním, které zajistí snížení vlhkosti a také chemickou ochranou.

3.3.1 Abiotické vlivy

Ptáček (2009) ve své publikaci zmiňuje, že mezi abiotické vlivy řadíme tyto činitele:

- voda (déšť, sníh, led)
- teplota (nízká - mráz, vysoká – záření)
- sluneční záření (zvyšování povrchu teploty dřeva na 40 – 80 °C, podle druhu dřeva)
- UV záření způsobující šednutí dřeva

Vhodné konstrukční řešení a tudíž primární ochranu před abiotickými vlivy můžeme z velké míry ovlivnit sami již při samotné stavbě zařízení.

Ptáček (2009) se ve své publikaci zmiňuje o tom, že se jedná o souhrn technických a konstrukčních opatření k ochraně dřeva před povětrnostními vlivy. Patří k nim například dostatečný přesah střechy, ochrana před stykem se zemí, ochrana před stříkající vodou, nebo správný návrh stěn, bez možnosti kondenzace vody.

3.3.2 Biotické vlivy

3.3.2.1 Dřevokazné houby

Jednou z hlavních hrozeb dřevěných konstrukcí, které řadíme do kategorie biotických škůdců jsou plísně a houby, které způsobují hnilobu dřeva. Dřevokazným houbám nejvíce vyhovuje vlhkost dřeva 30–70% a teplota vzduchu kolem 20-30 °C.

Kafka a kol. (1989) uvádějí, že houby potřebují ke své destrukční činnosti tři základní podmínky – vhodnou teplotu, vhodnou vlhkost a vzduch. Jejich rychlost a množení závisí na souladu všech tří podmínek. Jednotlivé druhy hub však mají své specifické požadavky zejména na vlhkost dřeva, při které ho mohou rozkládat.

Hnilobu způsobují dřevokazné houby. Shnilé dřevo je bezcenné a nehodí se ani na topení. K hnilobě může dojít stejně v živém i pořezaném dřevu. V živém dřevu podlehnou hnilobě nejčastěji jádrová část a ve vytěženém dřevu bělová část. Vytvoří-li se k tomu vhodné podmínky, může u pořezaného dřeva dojít k hnilobě v celém profilu (Szász 1991).

Ptáček (2009) uvádí, že se dřevokazné houby zaměřují na dvě základní složky dřeva a dělí je tedy do dvou skupin:

- Celulozovorní houby – rozkládají celulozu a hemicelulozu a způsobují hnědou hnilobu.
- Ligninovorní houby – rozkládají lignin, celulozu i hemicelulozu a způsobují bílou hnilobu.

Baier a Týn (1996) ve své publikaci jmenují například tyto druhy dřevokazných hub :

- Koniofora sklepní (*Coniophora puteana*) Lze ji nalézt na celém našem území. Napadá zdravé dřevo jehličnanů a listnáčů. Napadené dřevo hnědne až černá.

- Houževnatec šupinatý (*Lentinus lepideus*) Mycelium intenzivně rozkládá jádrové dřevo. Na rozdíl od většiny dřevokazných hub, dokáže napadat i železniční pražce, nebo telegrafní sloupy díky koncentraci fenolických látek. Klobouk bílý, nebo nažloutlý s hnědými šupinami.
- Trámovka plotní (*Gloeophyllum sepiarium*) Rozšířena po celé Evropě. U nás se nachází na mrtvém dříví borovic, smrků, jedlí. Protože rozkládá dřevo zevnitř, může napadnout i dřevěné části konstrukcí ošetřené fungicidy pouze povrchově.

Ptáček (2009) uvádí další druhy nejčastěji se vyskytujícími dřevokazných hub:

- Dřevomorka domácí (*Serpula lacrymans*) Roste zejména na dřevě jehličnatých dřevin. Rozpadá se v kostkách. Dřevo se nakonec rozpadá na tmavě hnědý prach. Odlišná tím, že roste při nízké vlhkosti dřeva.
- Klanolístka obecná (*Schizophyllum commune*) Napadá dřevo listnatých dřevin, občas také jehličnanů. Výskyt na stavebním dřevu, plotech. Plodnice tvoří tenké vějířovité plátky velké 1-6 cm. Vrchní strana je chlupatá, bílé až šedé barvy.
- Pevník chlupatý (*Stereum hirsutum*) Vyskytuje se hlavně ve venkovním prostředí na mrtvých i živých stromech a výrobcích ze dřeva. Máslovité plodnice, 1-7 centimetrů široké. Vrchní strana chlupatá, bílo-okrová, později šedobílá.

3.3.2.2 Dřevokazný hmyz

Další velkou hrozbou ohrožující dřevěné stavby a konstrukce je dřevokazný hmyz. Ten dokáže činit značné škody nejen na dřevěných konstrukcích, ale také na lesním porostu. Hmyz poškozují dřevo buď to přímo a to spleť chodeb a vletovými, nebo výletovými otvory, kdy dřevo postupně ztrácí pevnost a rozpadá se. Důsledkem toho se může stát, že se při poryvech silného větru mohou začít dřevěné konstrukce bortit. Anebo také nepřímo, kdy dřevokazný hmyz škodí tím, že se do otvorů a chodeb dostávají různé plísňe a výtrusy dřevokazných hub a tím dochází k dalšímu poškození. Dřevokazný hmyz dělíme do několika čeledí a následně druhů.

Ptáček (2009) uvádí, že rozeznáváme dva druhy napadení dřeva hmyzem.

- První způsob je ten, kdy hmyz klade vajíčka na kůru anebo na neodkorněné dřevo. Takto napadají dřevo tesaříkovití, kůrovcovití, krascovití, kteří se vyvíjí nejdříve pod kůrou a poté i ve dřevě. Další druhy jako jsou lesanovití a pilořitkovití se vyvíjejí jen ve dřevě.

- Další druhy kladou vajíčka do odkorněného dřeva. Patří mezi ně červotočovití, tesaříkovití a hrbohlavovití.

Baier a Tým (1996) zmiňují například tyto základní druhy dřevokazného hmyzu:

- Tesařík krovový (*Hylotrupes bajulus*) Patří k největším škůdcům opracovaného dřeva. Je dlouhý 10 až 20 mm, smolně hnědý s dvěma nezřetelnými pruhy ve středu krovek. Tykadla ve srovnání s jinými tesaříky poměrně krátká. Napadá dřevo jehličnatých stromů. Napadené dřevo se nakonec rozpadá na drť.
- Dřevokaz čárkovaný (*Xyloterus lineatus*) Brouk je dlouhý 3 až 4 mm. Hlava a štít jsou hnědožluté až červenavé, krovky bledě žluté, po stranách s tmavým podélným pruhem.
- Mravenec dřevokaz (*Camponotus ligniperdus*) Náš největší lesní mravenec. Měří až 17 mm, tykadla vykloubená dost vysoko nad čelistní lištu, jsou černí. Žije ve dřevě a proniká do chat, nebo stavení stojících na okraji lesů. Často v symbioze s červotoči a tesaříky. Mravenci přenášejí do dřeva houby a plísně.

3.4 Chemická ochrana dřeva proti negativním vlivům

Vhodné konstrukční řešení a tudíž primární ochranu před abiotickými vlivy můžeme z velké míry ovlivnit sami již při samotné stavbě zařízení. S chemickou ochranou a tím pádem ochranou před biotickými vlivy si však tak snadno sami neporadíme. Je také důležité si uvědomit, k čemu vlastně chemická ochrana dřeva slouží.

Má prodloužit funkční a estetické vlastnosti dřevěných prvků a konstrukcí pomocí barev, laků a prostředků s fungicidními, insekticidními a protiplísňovými vlastnostmi. Důležité jsou i přípravky, které snižují navlhavost dřeva a snižují negativní účinky UV-záření (Baier a Tým 1996).

Baier a Tým (1996) ve své publikaci píše, že správně provedená chemická ochrana dřevěných konstrukcí a prvků snižuje a zabraňuje jejich narušení škůdci a biotickými vlivy. Uvádí také, že narušení dřevěných konstrukcí biotickými vlivy,

zejména rozvláknění dřeva, které způsobuje zmrznutí vlhkého dřeva, usnadňuje šíření biotických škůdců.

Ptáček (2009) podotýká, že chemickou ochranu provádíme pomocí nátěrových hmot, nebo ochranných prostředků na dřevo. Chemická ochrana může být preventivní, například proti ohni, povětrnostním vlivům, nebo biotickým činitelům. Nebo také likvidační, kterou lze použít pouze proti dřevokaznému hmyzu a plísním.

3.5 Způsob chemické ochrany dřeva

V našich domácích podmínkách se ochrana dřeva provádí zpravidla nátěrem, nebo postřikem. Jen velmi výjimečně ponorem do roztoku. Chemická ochrana se provádí nejlépe při teplotách kolem 20 °C, proto je tedy vhodným obdobím k aplikaci ochranných prostředků jaro. Ochrana proti hmyzu se doporučuje v období, kdy vylétávají dospělci, tedy v měsících květnu až září. Dalším důležitým aspektem je to, že by mělo být dřevo před aplikací prostředků zbavené různých nečistot.

Baier a Týn (1996) uvádějí, že ochrana dřeva před účinky biotických škůdců spočívá v nasycení alespoň povrchové vrstvy dřeva látkami toxickými pro dřevokazné a dřevozbarvující houby, plísně a hmyz.

Z hygienických a ekologických důvodů je vhodné používat jako ředidlo či rozpouštědlo vodu.

Komerčně vyráběné prostředky musí být schváleny příslušnou hygienickou správou.

Baier a Týn (1996) zmiňují některé tuzemské prostředky na ochranu dřeva proti biotickým škůdcům:

- **Boronit** Bílý, nebo světle hnědý prášek rozpustný ve vodě. Dlouhodobě osvědčení proti dřevokazným houbám a hmyzu, ale málo účinný proti plísním. Protože je dobře rozpustný ve vodě, nesmí se používat v prostředí s možným vyluhováním.
- **Katrit** Svým složením velmi a účinky velmi podobný s Bornitem. Dodává se jako vodná suspenze. Určen k preventivní ochraně.
- **Bochemit** Moderní přípravek se širokým účinkem proti biotickým škůdcům. Čirá, mírně nažloutlá kapalina, ředitelná vodou. Po pár hodinách prakticky nevyluhovatelný.
- **Lignofix Eko** Určený k ochraně dřeva proti dřevozbarvujícím houbám,

plísním a hmyzu. Málo účinný proti dřevokazným houbám.
Životnost a účinnost přípravku se odhaduje na min. 5 let.

Kafka a kol. (1989) zmiňují tyto prostředky proti biotickým škůdcům:

- Flumycil Žlutý, sypký prášek – vodou rozpustný a ředitelný
- Synpregnit CBZ Žlutohnědá, zrnitá sypká hmota – vodou rozpustný a ředitelný
- Fermež fungicidní Světle hnědá kapalina charakteristického zápachu – rozpustná v organických rozpouštědlech
- Luxol S 1012 Kapalina charakteristického zápachu, zbarvení podle obsahu barviv. Rozpustná v organických rozpouštědlech.

Většina autorů se vesměs shoduje na tom, že primární ochrana před nepříznivými vlivy, ať už abiotickými potažmo biotickými spočívá především v dobrém pracovním postupu a kvalitě zpracování již při samotné stavbě zařízení. Vhodné konstrukční řešení dokáže ochránit dřevo na desítky, ve výjimečných případech až na stovky let. Pro druhotnou ochranu je nejvhodnější použití insekticidních a fungicidních přípravků, kterých je na našem trhu velké množství.

3.6 Zařízení pro příkrmování a péči o zvěř

Zařízení pro příkrmování a péči o zvěř jsou určena k předkládání krmiv zvěři. Tato zařízení pomáhají zvěři překonat období strádání či nouze. Příkrmování zvěře je důležitá součást mysliveckého hospodaření. Pomáhá nám udržovat stavy silné a zdravé zvěře, protože jí takto pomůžeme překonat období strádání. Mimo jiné nám povinnost budovat tato zařízení ukládá také Zákon o myslivosti.

V zákoně o myslivosti č. 449/2001 Sb. se uvádí v § 11 „**Povinnosti uživatelů honiteb**“

- *Uživatel honitby je povinen provozovat krmelce, zásypy, slaniska a napajedla a v době nouze zvěř řádně přikrmovat. Počty a objemy těchto zařízení se uvádějí v plánu mysliveckého hospodaření a v ročním statistickém výkazu o honitbě.*

- *Zjistí-li orgán státní správy myslivosti, že zvěř trpí hladem, a nezjedná-li uživatel honitby po výzvě orgánu státní správy myslivosti okamžitou nápravu, rozhodne tento orgán o krmení zvěře na náklad uživatele. Odvolání podané proti tomuto rozhodnutí nemá odkladný účinek. “*

V zákoně o myslivosti č. 449/2001 Sb. se také uvádí v § 45 odst. 1 „ **Lov zvěře smí být prováděn jen způsobem odpovídajícím zásadám mysliveckým, zásadám ochrany přírody a zásadám ochrany zvířat proti týrání. Zakazuje se :** s) *lovit zvěř na čekané ve vzdálenosti do 200 m od hranic sousední honitby, lovit bažanty ve vzdálenosti do 200 m od sousední bažantnice a v těchto vzdálenostech přikrmovat zvěř, umísťovat myslivecká zařízení a provádět lov z mysliveckých a jiných zařízení. “*

Záměrně však tato zařízení nazýváme zařízeními pro přikrmování, nikoliv ke krmení zvěře. Účelem přikrmování totiž není zvěř krmit, ale pouze vyrovnávat a doplňovat její potřeby v době, kdy je nedostatek přirozené potravy. S přikrmováním je vhodné začít už v období podzimu, aby mely mikroorganismy v trávicím traktu zvěře dostatek času přizpůsobit se předkládanému krmivu. Nerespektování této návykové doby vede k vážným zažívacím potížím, případně smrti zvířete, někdy dokonce i celé tlupy. Paradoxem je, že při této události můžeme přijít o nejsilnější kusy, protože právě tyto kusy v závislosti na hierarchii tlupy přijímají potravu jako první a v největší míře.

Také při stavbě těchto zařízení se musíme řídit určitými pravidly a ověřenými radami. Mezi ně řadíme například vhodné umístění krmných zařízení, hygienu a počty zařízení na množství zvěře. Díky tomu předejdeme případným zbytečným problémům.

Rakušan a kolektiv (1979) uvádějí, že se krmivo předkládá na pevně stanovených místech, na nichž se zřizují pro srstnatou zvěř krmelce a korýtky, pro zvěř pernatou zásypy a boudy. Soustava krmných zařízení doplněná o sklady krmiv, oborohy, seníky, slaniska se nazývá krmeliště. Počítá se, že na 8 - 10 kusů spárkaté zvěře připadá jeden krmelec, zaječí krmelec asi na 20 zajíců, zásyp na 20 – 30 bažantů, nebo koroptví. Slanisko, nebo liz na každých 40 – 50 ha honitby. Vhodnější je větší počet menších krmných zařízení. Svou roli hraje také rozmístění v honitbě.

Dbejme o to, abychom měli v honitbě nejméně 1 krmelec na 5-10 kusů spárkaté zvěře a 1 krmné zařízení pro drobnou zvěř na 10-15 kusů. Pro srnčí zvěř, která je teritoriální zvěř, by měla být krmná zařízení rozmístěna, pokud

možno, pravidelně po honitbě. Pro tlupní druhy zvěře se vyplatí vybudovat soustředěná krmeliště. Krmné zařízení by mělo být umístěno na suchém místě (Novák 2006).

Hell a Hromas (2002) ve své publikaci například uvádějí, že by se ke stavbě těchto zařízení mělo užívat přírodních materiálů, zejména dřeva, které má být odkorměno. Je vhodné dbát na to, aby byla zařízení účelná a funkční, ale také estetická. Zařízení by měla být rozmístěna účelně, například krmeliště tam, kde se zvěř v zimě ráda zdržuje a nemůže působit větší škody na lese. Naopak by neměla být při frekventovaných cestách, ale zase dostupná alespoň pro traktor.

Penzum, kolektiv autorů (2014) se pro změnu zmiňují o tom, že krmná zařízení je třeba budovat při ochozech a stávaních na vyvýšených, suchých, osluněných místech s dostatkem krmných míst. V okolí krmeliště musí být zaručen klid a dostatek úkrytu, který ochrání zvěř před větrem. Zřizování jakýkoliv mysliveckého zařízení v honitbě je vždy podmíněno souhlasem vlastníka pozemku.

Wandel (2007) uvádí, že by se měl krmelec v honitbě postavit v bezprostřední blízkosti krytu, protože pouze tam se srnčí zvěř v případě vyrušení cítí bezpečně. Autor nedoporučuje ani umístění krmelců ve větší vzdálenosti od stávaní zvěře kvůli „pohybové terapii“ Osm až jedenáct pastevních fází na den zajišťují zvěři dostatek pohybu, nehledě na to, že se zvěř v zimě vyhýbá jakémukoliv zbytečnému pohybu.

Materiál na stavbu příkrmovacích zařízení používáme stejně jako u posedů přírodní, čili dřevo. V lese je ho dostatek, neškodí zdraví zvěře a dokonale zapadá do prostředí lesa.

Hromas a kol. (2000) se zmiňují o tom, že by se měla tato zařízení vyrábět z dostupných, nejraději ovšem přírodních materiálů s co nejmenší výrobní a obslužnou námahou. V případě například zásobníků by měli být i uzamykatelné.

Zařízení pro příkrmování a péči o zvěř můžeme rozdělit do dvou základních skupin podle typu konstrukce:

Příkrmovací zařízení

- zásypy
- krmelce
- oborohy

- korýtka (krmítka)
- slaniska

Zařízení pro uskladnění krmiv

- seníky
- krechty
- zásobník

Hell a Hromas (2002) rozdělují příkrmovací zařízení jiným způsobem a to :

- podle druhu zvěře - pro srnčí zvěř, pro velkou přežvýkavou zvěř, pro černou, pro králíky a zajíce, pro bažanty, pro koroptve a pro divoké kachny
- podle druhů krmiv – na suchá objemová krmiva, na jadrná krmiva včetně kombinace obou, na dužnatá krmiva, na siláž
- podle funkčnosti – na samoobslužné (samospádové), na denně doplňované (se zásobníkem, nebo bez něj), na dávkovací (elektronické, nebo samodávkovací)
- podle umístění – stabilní (větší) a přenosné (menší)

Nyní se v krátkosti zaměřím na popis jednotlivých příkrmovacích zařízení.

3.6.1 Zásypy

Zásypy jsou zařízení, která určena k příkrmování pernaté zvěře. Do zásypů sypeme různé druhy obilovin jako je oves, ječmen, nebo pohanka, kukuřice, semena bylin či lesní plody. Vhodné je i přimíchání plív, aby musela zvěř

potravu hledat. Je to dobré z několika důvodů. Hrabáním si zvěř zvyšuje kondici a nemá potřebu se tolik toulat po okolí. Vhodné je také umístit do zásypu menší množství písku, který nazýváme grit. Ten podporuje trávení v žaludcích pernaté zvěře.

Zásyp se umísťuje vždy v blízkosti husté krytiny, kam mohou bažanti v případě nebezpečí prchnout. (Rakušan a kol. 1979)

Kokeš (1974) popisuje zásyp jako boudu pro krmení bažantů, která má být ze všech stran anebo alespoň ze tří otevřená. Myslivci k této konstrukci došli po mnohaletých zkušenostech na základě pozorování, jaký druh přístřešku bažanti nejvíce vyhledávají. Ukázalo se, že je nejvhodnější prostá pultová střecha na čtyřech kůlech, z nichž jsou dva na návětrné straně nižší a na závětrné naopak vyšší. Při zemi je vhodné zásyp opatřit dřevěným rámem z tyčí, aby nedocházelo k rozházení zrna i písku při popelení. Půdorys zásypu může být 2,5 x 3 metry i větší. Výška sloupku na nižší straně 0,25 metru a na vyšší 0,75 až 1 metr. Střecha je vyrobena ze slabých prken pobitých lepenkou.

Rakušan a kolektiv (1979) píšou, že zásyp je krytý pultovou střechou. Na přední straně je vysoký 0,75 až 1 metr, dozadu, proti směru převládajících větrů je skloněn. Zásyp nemá mít žádnou stranu přímo krytou. Velikost zásypu volíme podle potřeby.

Wolf a kolektiv (1977) popisují zásyp jako pultovou střechu o rozměrech asi 4 x 4 metry, která je krytá rákosou, chvojím, prkny nebo jiným materiálem, skloněná proti směru převládajících větrů a ze všech stran otevřená. Dole je zásyp ohraničen prkny a nebo kuláčky, aby ptáci krmivo nerozhazovali. Zřizuje se v závětrí na vysluněných místech, nebo v řídkém lese s bohatým podrostem. Vhodné je umístění do blízkosti nezamrzající vody.

Penzum, kolektiv autorů (2014) uvádějí rozměry zásypu 2,3 x 2,6 metru s výškou 1,1 metru. Střecha může být pultová, skloněná proti převládajícím větrům anebo sedlová.

Wandel (2007) uvádí, že by měl být zásyp opatřen pultovou střechou o minimální velikosti 5 metrů čtverečních. Střecha je přibita na 4 kůly ve výšce 0,8 a 0,4 metru. Autor také uvádí, že v honitbách, kde se s péčí o bažanty teprve začíná a kde nejsou vhodná místa pro krmeliště ještě dobře známá, je vhodné vybudovat přenosné zásypy. Ty se skládají z rámu, vytvořeného z dřevěných hranolů, na němž jsou přidělané 2 sklopné kozy, kdy jedna je vyšší a druhá nižší na něž se položí 3 vodovzdorné dřevotřískové desky.

Obr. 1 : Zásyp
Zdroj: www.ifauna.cz

3.6.2 Příkrmovací zařízení pro koroptve

Pro příkrmování koroptví jsou vhodnější menší zařízení, která lépe vyhovují požadavkům drobnějších druhů zvěře a potažmo poskytují i ochranu před predátory.

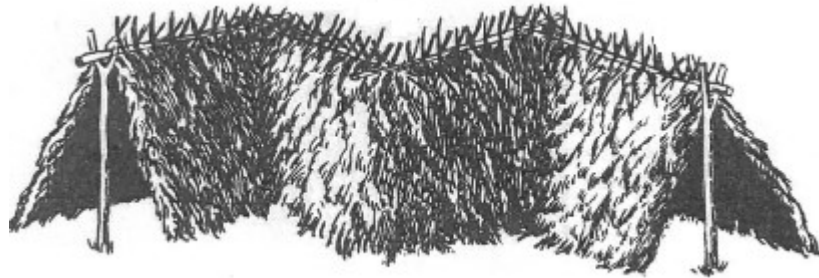
Rohatiny

Kokeš (1974) popisuje roštiny jako poměrně dlouhé kryty zubatého půdorysu, vyrobené z chvojí, slámy či rákosu. Kostru tvoří listnaté, nahoře vidlicovité kůly asi 1,5 metru vysoké a 5 centimetrů tlusté. Upevněny jsou drátem od koruny do stran, kde jsou přivázány asi k 0,5 metru dlouhým kolíkům zatlučeným do země. Hřeben je vyroben z tyček položených vodorovně z jedné vidlice na druhou vidlice. Na hřeben jsou navěšeny svazky slámy, chvojí, nebo rákosu, které střechovitě splývají do šíře asi 0,5 až 0,7 metru a zasypány hlínou. Vnitřek je zasypán plevami, zrním a pískem. Rohatiny stavíme bokem k závětrné straně.

Wolf a kol. (1977) popisují rohatiny jako dočasné kryty pro koroptve. Jsou to sedlové stříšky vysoké asi 1,5 metru, kryté chvojí, slámou, rákosem nebo i prkny. Hřeben rohatiny není přímý, ale klikatý, aby rohatinami netáhlo. Čelní strany rohatin jsou řídky zamřížované, aby umožňovaly koroptvím vstup. Proti větru jsou zavětrovány drátem. Velikost závisí na množství zvěře.

Rakušan a kol. (1979) ve své publikaci zmiňují, že rohatina je krmným zařízením a zároveň i krytem pro koroptve. Jsou to nízké sedlové střechy z klestu a podobného materiálu, klikatě postavené za sebou a tvoří jakýsi tunel. Střecha musí sahat až na zem a před vchod se dává hromada trnin, která brání pernaté škodné ve vstupu.

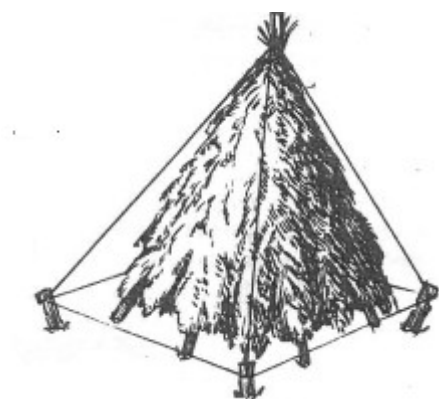
*Obr. 2: Rohatina
Zdroj: Rakušan (1979)*

Boudy pro koroptve

Jsou jednodušší, na stavbu i materiál méně náročná zařízení.

Kokeš (1974) uvádí, že se jedná o kuželovité, stanové či sedlové zařízení. Stavební postup se může lišit. Jednou z možností je do země zarazit silnější kůl a kolem něho do kruhu napíchat jehličnaté větve, jejichž vršky se přivázaly nahoře ke kolíku. Kostra se může stavět také z 6 i více tyčí, které byly zatlučený šikmo do kruhu tak, aby směřovaly nahoru nad střed, kde byly svázaný drátem. Přes tyto tyče se napříč navazovaly další tyčky a rozmezí asi 30 centimetrů. Na tuto kostru se poté kladly vrstvy slámy, rákosu, chvoje, nebo jiných větví, které se poté přivázaly drátem. Otvor sloužící jako vchod byl ponechán na závětrné straně.

Wolf a kol. (1977) popisují boudu pro koroptve jako dočasné zařízení, postavené v blízkosti pole z větví jehličnanů v podobě kužele. Chrání jednak krmivo před zavátím a také koroptve před nepohodou a škodnou zvěří. Na jaře se boudy ruší.

Obr. 3: Bouda pro koroptve
Zdroj: Rakušan (1979)

Roštiny

Nejjednodušší, na materiál a zbudování zcela nenáročné opatření.

Rakušan a kolektiv (1979) je ve své publikaci popisují jako na plochu složenou hromadu roští, která koroptvím skýtá kryt a do které i zasypáváme krmivo.

Wolf a kol. (1977) popisují roštiny jako dočasný kryt pro drobnou pernatou zvěř. Zřizují se na neobdělávané půdě, kde nejprve odklidíme sníh na ploše 4 x 4 až 5 x 5 metrů. Na tuto plochu položíme vrstvu trnitého roští například z hlohu, šípku, trnky tak, aby umožňovala přístup drobné zvěři dovnitř. Vrstva roští má být vysoká 50 – 60 centimetrů a přikryjeme jí chvojím, rákosem a nebo jiným materiálem, aby nepronikal sníh dovnitř. Obvod roštin očistíme od sněhu asi v pruhu 1 metru, aby měla drobná přístup k půdě.

3.6.3 Krmelce

Krmelce jsou dalším důležitým příkrmovacím zařízením v honitbách. Jsou určeny k předkládání převážně sušených objemových, podle některých autorů i jadrných krmiv, nebo pro kombinaci obou druhů krmiv. Krmelce na jadrná krmiva jsou většinou takové, že je musíme pravidelně ručně doplňovat, ale můžou být i automatická se zásobníkem na větší množství krmiva. Častěji se však můžeme setkat s krmelci pouze na objemová krmiva. Tato zařízení nazýváme jesle. **Jesle** jsou doporučované většinou autorů odborných publikací. Nejvhodnějším materiálem na stavbu krmelců, jako u všech ostatních zařízení je dřevo, nejčastěji kulatina rozřízná podélně na půl a nebo v celku. Autoři se shodují na tom, že nejvhodnějším obdobím k opravám, stavbě a rozmístění krmelců v honitbě je jaro. Důležité je také prostředí a podmínky, kam krmelec umístíme. Stejně jako u většiny mysliveckých zařízení, zvláště pak příkrmovacích platí, že bychom se měli vyhnout podmáčeným místům. Může

to mít za následek vznik různých nákaz. Vhodná jsou osluněná místa, kde může UV záření zničit až 50% stádií parazitů. Svě opodstatnění má i kryt v blízkosti krmelců, kam se zvíř uchýlí v případě nebezpečí.

Pro důkladnou asanaci po skončení příkrmovacího období je nejlépe ošetřit místo vápenným prachem 0,5-1,0 kg/m² nebo vápnodusíkem, 2 % roztokem Jodonalu apod. (Zabloudil a Petr 5/2010)

Kokeš (1974) uvádí, že nejčastěji zakládáme zvíř v samostatných jeslích. Konstrukce má být taková, aby krmivo zvíř přístupné, chráněno před povětrnostními vlivy a nedocházelo k jeho znečištění. Plnění jeslí nesmí činit potíže. Není vhodné kombinovat jesle s rozmanitými korýtky, lizy a podobně. Mělo by to za následek příliš velkou koncentraci zvíř, což by zvyšovalo nebezpečí nedostatečné výživy mladé a slabé zvíře.

Wolf a kol. (1977) popisují krmelec jako zařízení pro předkládání krmiv v době nouze. Tím rozumíme kryté jesle pro spárkatou zvíř na objemné krmivo, pod nimiž je korýtko na jadrné, popřípadě dietetické krmivo. Krmelce mají různý tvar a podle toho také různou střechu. Známe jednostranné s pultovou střechou (stavěné na boku kolny), oboustranně přístupné krmelce se sedlovou střechou, deštníkovité krmelce.

Wandel (2007) ve své publikaci pro změnu popisuje krmelec jako zařízení, do kterého se vejde 250 až 300 kilogramů obilí a postačuje pro krmění 8 až 10 kusů srnčí zvíře. Krmelec je vyroben z 1,9 centimetrů silných vodovzdorných dřevotřískových desek, hoblovaných dřevěných hranolů o rozměrech 8 x 6 centimetrů a 3 cm silných prken. Krmelec je klasické nůžkové konstrukce z hranolů, obitý dřevěnými deskami a je ve spodní části opatřen šoupátkem, kterým se doplňuje obilí do korýtko ve spodní části krmelce. Sedlová střecha je zakrytá lepenkou.

Rahn (2015) popisuje krmelec také jako uzavřené zařízení se zásobníkem z dřevěných 2,5 cm silných prken se sedlovou střechou. Krmelec je dlouhý 100 centimetrů a široký 48 centimetrů. Nohy krmelce jsou zhotoveny z dřevěných hranolů o rozměrech 70 x 6 x 4 cm připevněných v úhlu asi 60 stupňů.

Hell a Hromas (2002) uvádějí, že krmelec na suchá objemová krmiva jsou například jesle se stříškou (vhodné pro srnčí zvíř), velké seníky s žebřinami (pro velké přežvýkavce), dále s posuvnou samospádovou střechou, tzv. oborohy. Pod žebřinami má být korýtko. Střecha musí na všechny strany přesahovat žebřiny i korýtko. Sklon žebřina má být 30 až 40° a světlost mezi tyčkami 13 až 15 cm.

Nejdůležitější zásadou je, dodržet správné rozestupy mezi jednotlivými příčkami (žebřinami), které by neměli být menší než 18 cm (myšleno světlost mezi žebřinami). (Myslivost, Stráž myslivosti. Zář 2005)

Kokeš (1974) se zmiňuje o tom, že výška krmelců bývá různá, podle druhu zvěře, pro který ho stavíme. Od země k okraji přístřešku bývá 1,5 až 2 metry, k hornímu okraji žebřin asi 1,2 metru a k spodnímu 0,6 metru. Vzdálenost příček 15 až 20 centimetrů.

U krmelců, kde se soustřeďuje více zvěře anebo více druhů zvěře, je nutné některé krmelce opatřit průleznými ohradami, jenž umožní proniknout ke krmelcům zvěři slabší (holé, mláďatům, které jinak silnější kusy odbíjejí). (Rakušan a kol. 1979)

*Obr. 4: Jesle s korýtkem na jaderná krmiva
Zdroj: Autor*

3.6.4 Krmelce pro zajíce

Dnešní moderní doba je velmi nepříznivá pro život drobné zvěře. Děje se tak hlavně proto, že byly rozorány meze a remízky, na jejichž místech se dnes rozkládají rozsáhlé lány kulturních plodin. Díky tomu ztratila drobná zvěř vhodný úkryt a dostatek rozmanité potravy. Po sklizni úrody zemědělci trpí drobná zvěř nedostatkem potravy. Nejvíce ohroženi jsou pak zajíc polní a králík divoký, kteří mohou v podzimních a zimních měsících trpět tzv. potravním

stresem. Proto je důležité, při našem zimním příkrmování věnovat pozornost i těmto druhům zvěře. Na jadrná, či dužnatá krmiva můžeme použít zmenšená korýtka, která využíváme pro spárkatou zvěř. Ale zejména v polních honitbách k tomuto účelu dobře slouží krmelce pro zajíce. Jejich konstrukce může být velmi jednoduchá, ale setkáváme se i se složitějšími zařízeními.

Wolf a kol. (1977) popisují zaječí krmelec jako kůly, na které se zavěšuje objemové krmivo. Před vlhnutím je chráněno malou stříškou a je důležité, aby krmivo nesahalo až na zem, kde by ho zvěř znečišťovala.

Kokeš (1974) se zmiňuje o tom, že krmelce pro zajíce jsou sice nízké, ale zato prostorné. Zejména v polních honitbách je třeba myslet také na silné poryvy větru. Příčky děláme hodně rozevřené, kdy vzdálenost mezi nimi je 12-15 centimetrů, při šířce žebřin 7 centimetrů a délce 100-150 centimetrů. Na horní okraj žebřin udělíme stříšku a necháme jí přesahovat asi o 25 centimetrů. Celek je zabezpečen silnějšími nosnými kůly, které jsou zatlučené asi 50 centimetrů do země.

Lze použít také kozlíky, na něž uvazujeme otepi se senem. Nosným prvkem je dřevěný kolík tlustý asi 5 centimetrů, zatlučený do země. Na něj ve výšce 70 centimetrů přibijeme příčku sloužící k upevnění otepi. Na zbytek nosného kolíku, který vyčnívá, můžeme upevnit stříšku, anebo tím, že ovážeme kolík smrkovými větvičkami, které přes sebe hustě rozložíme.

Pro zaječí zvěř je typické, že nevyhledává krmelce, a proto je musíme stavět tam, kde se vyskytuje. Nejlépe nám to ukáží samotné zaječí ochozy. Stejně jako u většiny ostatních druhů zvěře je nutné zaječí krmelce zabezpečit proti ostatní zvěři, zejména spárkaté (Bukovjan 2003).

Vhodné je umísťovat zaječí krmelce poblíž zdroje čisté vody, protože zajícovití mají poměrně velké nároky na její spotřebu.

Okolí krmelců je třeba pečlivě uvolňovat a čistit, zejména za vichřic a při vysokém sněhu (Kokeš 1974).

Po ukončení zimního příkrmování je třeba krmelec i jeho okolí důkladně dezinfikovat. Po několika letech se krmelce předkládají na jiné místo (Wolf a kol. 1977).

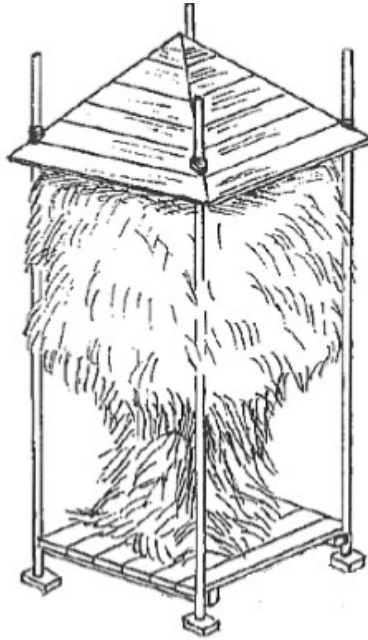
*Obr. 5 : Krmeleček pro zajíce
Zdroj: Autor*

3.6.5 Oborohy

Pro příkrmování objemovými krmivy se staví i další zařízení, s kterými se můžeme v honitbě setkat. Pro svoji poměrně jednoduchou konstrukci a podle konstrukce i velkou zásobní kapacitu jsou oblíbené také tzv. oborohy. Obvyklá je dřevěná konstrukce založená na 4 zcela rovných hlavních sloupcích, které jsou položeny na základně s čtvercovou podlážkou a na nich volně se pohybující střecha, která pozvolna klesá podle toho, jak zvěř píci odebírá.

Wolf a kol. (1977) popisují oboroh jako zařízení na úschovu suché píce. Obvykle to jsou 4 kůly na čtvercové základně, po nichž je možné posunovat střechu nahoru a dolů. Stříška chrání seno před nepohodou. V myslivecké praxi je zaveden jako velký, stále založený krmelec.

Penzum, kolektiv autorů (2014) uvádějí rozměry oborohu takto. Rozteč mezi hlavními sloupky, které jsou položeny na širokém podkladovém kříži je 90 centimetrů. 30 centimetrů nad zemí umístěná plošina, odkud zvěř píci odebírá a celková výška zařízení k vrcholu střechy je 3 metry.

Obr. 6 : Oboroh
Zdroj: Hell a Hromas (2002)

3.6.6 Korýtka (krmítka)

Tato zařízení používáme zejména k zakládání jaderných krmiv, které jsou další důležitou složkou v zimním přikrmování zvěře. Lze je ale také využít k zakládání různých plodů, případně dužnatých krmiv. Jsou to zařízení finančně a konstrukčně poměrně nenáročná. Je tomu tak ale pouze v případě, že se jedná o jednoduchá korýtka, která ale mají tu nevýhodu, že je musíme často navštěvovat a doplňovat. Druhou možností jsou krmítka poloautomatická se zásobníkem, kde se založené krmivo vlastní vahou posunuje dále. V tom případě však musíme počítat s větší náročností při stavbě, tak s větší náročností finanční. K jejich zhotovení používáme zejména dřevěná prkna, ale lze využít i jiné materiály.

Wolf a kol. (1977) popisují korýtka jako dřevěný žlab, na jadrná krmiva. Ale uvádí také to, že se v poslední době zejména v oborách používají krmítka z umělé hmoty. Korýtka má být dostatečně pevné a těžké, aby ho zvěř nepřevracela. Povrch musí být zcela hladký, aby se zvěř neporanila. Korýtka by měla mít nahoře šířku 30-35 centimetrů, ve dně 20-25 centimetrů, výšku 25 centimetrů a délku úměrnou počtu zvěře, aby měl přístup k potravě každý kus.

Kokeš (1974) ve své publikaci naopak uvádí, že korýtka jsou nejčastěji dřevěná, zhotovená z prken, nebo vydlabaných z kmenů. V poslední době se často užívají i korýtka betonová a jako odkaz dávných dob můžeme tu a tam

nalézt korýtka z kamene. Autor také popisuje velmi vhodná korýtka zhotovená seříznutím vyřazených pivovarských sudů. Musíme však všechny hrany důkladně obrousit, aby nedošlo ke zranění zvěře. Rozměry korýtek jsou následující. Délka 120-150 centimetrů, dno široké 20 centimetrů a jeho koruna 30 centimetrů. Hloubka by neměla přesahovat 25 centimetrů.

Penzum, kolektiv autorů (2014) píše o korýtku se stříškou, které je přenosné. Délka střechy je 150 centimetrů. Šířka korýtka 100 centimetrů, hrdlo koryta ve výšce 50 centimetrů, výška konstrukce alespoň 110 centimetrů a délka stojen 95 centimetrů .

Rahn (2015) ve své knize pro změnu píše o korýtku vyrobeném ze ztrouchnivělého odřezku kmene. Vyrobíme ho odříznutím kusu dlouhého asi 30 až 40 centimetrů, který zbavíme ztrouchnivělého vnitřku. Jde to snadno motorovou pilou, ale i ručně. Okraj necháme široký asi 10 centimetrů.

Hell a Hromas (2002) popisují korýtka jako nejjednodušší příkrmování zařízení. Můžou mít pevnou, nebo výklopnou stříšku. Důležitý je dostatečný počet korýtek, aby mohl brát potravu každý člen tlupy. Vhodné je vyvrtat do dna korýtka díry, aby mohla odtékat voda, která by se případně dostala dovnitř.

Důraz klademe také na hygienu korýtek a s tím související umístění v honitbě. Vhodná jsou suchá stanoviště v blízkosti úkrytu. Důležitá je i pevná celková konstrukce.

Zvěř se z korýtek nejen živí, nýbrž se o ně i otírá, dovádí při nich a někdy o jejich náplň zápasí. To musíme mít na zřeteli již při jejich budování. Nejlépe učiníme, postavíme-li je na silné kůly, hluboko zapuštěné země a také je k nim ve všech čtyřech rozích pořádně připevníme. Nezapomínejme však, že jak při jejich budování, tak i při upevňování musí jít všechny hroty a ostré kovové hrany z korýtka ven a musí být dobře zahnuté a zatlučené (Kokeš 1974).

Obr. 7: Korýtka na jaderné krmivo

Zdroj : Autor

3.6.7 Slaniska

V dnešní kulturní krajině dochází k velkému deficitu minerálních látek pro spárkatou zvěř. Proto je vhodné budovat síť slanisek, které tento deficit vyrovnávají. Slaniska jsou jednoduchá, ale důležitá zařízení, do nichž se vkládá sůl, kterou zvěř podle potřeby olizuje. Materiál na výrobu slanisek je celkem rozmanitý. Můžeme se setkat se slanisky s dřevěných prken, pařezů, vydlabaných kmenů či s kamennými. Vždy je však důležité umísťovat slaniska pokud možno v blízkosti vodních zdrojů. Ve kterém ročním období se mají lizy předkládat se názory autorů liší.

Faltus (2015) uvádí, že zvěř by měla mít přístup k slaniskům celoročně s neomezeným přístupem. Protože zvěř se naučí minerální slanisko navštěvovat a opakovaně se k němu vrací.

Wandel (2007) naopak tvrdí, že umělé dodávání soli potřebuje zvěř pouze v době kojení a prebarvování. Autor tvrdí, že solné lizy vystavené v zimě mohou zvýšit škody způsobené okusem a loupáním. Lizy se mají v říjnu sklídit a v květnu opět vystavit.

Hell a Hromas (2002) popisují, že slaniska mohou být například korýtkovité, pařezové, nebo sloupovité. Vkládá se do nich sůl smíchaná s jílem a s minerální krmnou směsí. Můžeme podávat i kusovou kamennou sůl v korýtkách u krmelců.

Kokeš (1974) uvádí, že pro předkládání soli není nutné budovat zvlášť důmyslná a nákladná zařízení. Při budování těchto zařízení je vhodné používat dřevěné hřebíky, místo kovových, protože zvíř většinou olizuje a spotřebovává celý povrch slaniska. Kovové spoje použijeme pouze při budování přístřešků nad lizy, které jsou důležité proto, aby nám dešťová voda sůl nevyplavovala. Předkládání soli v dutých pařezech je vhodné řešení, ale měli bychom se vyhnout pařezům vyhnílým, protože by velké množství roztoku zbytečně uteklo prohnílým dřevem do země. Korýtka je nejlepší umístit do výšky 80-100 centimetrů. V polních honitbách bývalo vhodné užití tzv. solníků, nebo hryzů pro zajíce. Byly to vrbové, jívové, nebo osikové tyče zatlučené do země, které vyčnívaly 50 centimetrů. Byly 6 až 10 centimetrů tlusté a nahoře do nich byla svisle vyvrtná kapsa o délce asi 20 centimetrů a průměru 1 centimetr. Zajáci tuto tyč naplněnou a prosáklou solí olizovali a nakonec skousali téměř celou.

Faltus (2015) uvádí, že počet slanisek by měl být přibližně jedno slanisko na 5 kusů srnčí zvěře, což odpovídá dnešní obvyklé hustotě srnčí zvěře – přibližně jedno slanisko na 25-50 ha honební plochy. Je důležité, aby byla slaniska celoročně dostupná pro všechny kusy srnčí zvěře a zvláště pak ve vegetačním období, kdy je zvěř rozptýlena a celé území je rozděleno na jednotlivá teritoria.

*Obr. 8 : Slanisko z vyřezaného pařezu
Zdroj: Autor*

Zařízení pro uskladnění krmiv

Jestliže však chceme zvěř přikrmovat kvalitním krmivem, pravidelně a bez případných větších prodlev spojených s dovozem, nebo sháněním krmiva, je nezbytné zřizovat zařízení pro uskladnění krmiv. V těchto zařízeních můžeme bez problému skladovat krmivo, které si připravíme v letních měsících z vlastních zdrojů, či krmivo koupené od různých dodavatelů. Tato zařízení nám zajistí kvalitní zásobu krmiva po celou dobu přikrmování a zjednoduší jeho dopravu k jednotlivým přikrmovacím zařízením.

Rakušan a kol. (1979) upozorňují na fakt, že zásoba krmiv musí být taková, aby vystačila na celou krmnou sezonu, která je pro spárkatou zvěř od listopadu do března. Při přechodu na jarní paši je důležité mít zásobu dužnatých krmiv.

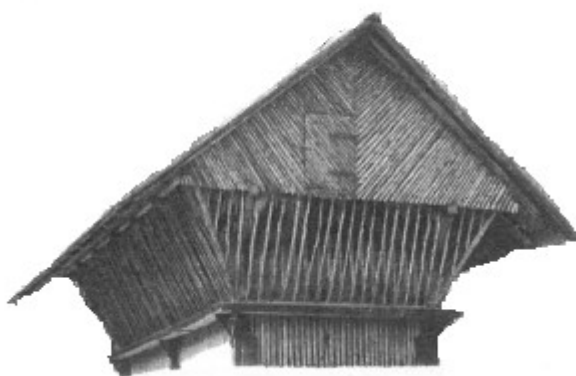
V zásadě můžeme uvést tři základní zařízení pro uskladnění krmiv. Jsou to seníky na suchá objemová krmiva, krechty na uskladnění řepy a jiných dužnatých krmiv a třetím zařízením jsou různé zásobníky.

3.6.8 Seníky

Jak bylo zmíněno v úvodu, seníky slouží k uskladnění objemových krmiv. Jak napovídá již název, jedná se převážně o seno, které by mělo být pokosené a šetrně usušené v době dozrávání semen, čímž zajistíme jeho vysokou kvalitu. V oborách ale i v honitbách jsou občas seníky spojené s jeslemi, kde se zvěř přímo krmí. Vhodné je umísťovat seníky poblíž cest, nebo velkých krmelišť.

Kokeš (1974) uvádí, že seníky jsou vždy kryty sedlovou střechou, kdy můžeme prostor v podkroví použít pro uskladnění letniny, či obilovin v klasech. Není vhodné spojovat seníky s ostatními sklady krmiv například na kaštany, ovoce či dokonce melasových krmiv a to z důvodu, že každý druh krmiva má své specifické požadavky na uskladnění. Seníky nepodsklepujeme, ale stavíme je na nízkou podezdívku z kamenů. Seníky spojené s jeslemi stavíme na dřevěných sloupech, zapuštěných do kamenné podezdívky. Podle autora stavíme seník vždy ze dřeva a z estetického hlediska používáme co nejméně prken, či jiného řeziva. Základna seníku má rozměr 5 x 6 metrů, výška bočních stěn 2 až 2,25 metru a výšku hřebene pal 5 až 5,5 metru. Převěs střechy minimálně 0,6 metru. Střechu je vhodné pokrýt lepenkou, nebo šindelem. Seníky stavíme na suchých místech, poblíž cest pro snadný přístup.

Wolf a kol. (1977) také zmiňují, že hlavní podmínkou skladování sena je zabránit vnikání vody, která by vyluhovala ze sena živiny a mohla by být příčinou zahnívání. Zřizují se jako samostatné objekty, nebo jako součást krmelce. Seníky jsou lehké dřevěné stavby, které lze lehce větrat.

*Obr. 9 : Seník
Zdroj: Hell a Hromas*

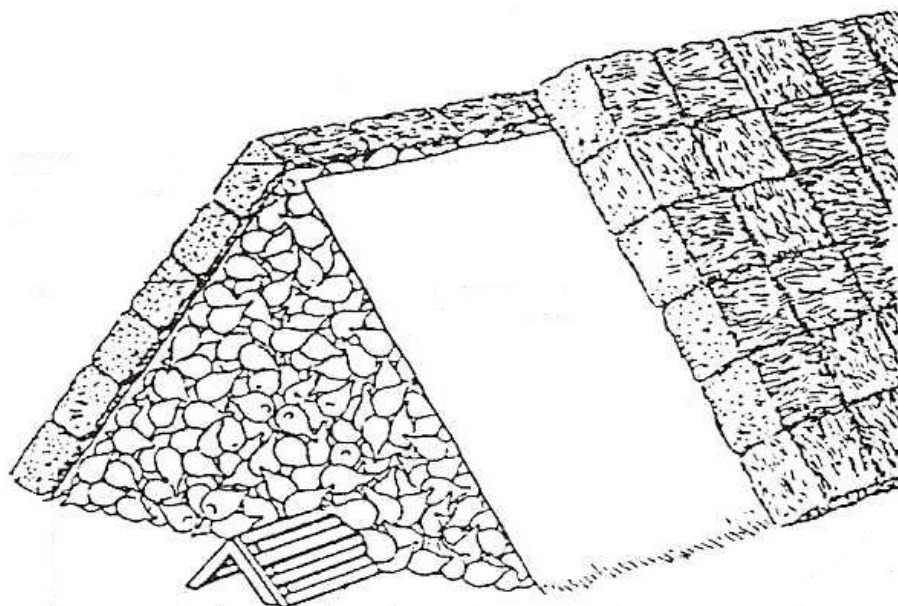
3.6.9 Krechty

Pro uskladnění dužnatých krmiv, či jejich částí je nevhodnější použít zařízení umístěná v zemi. Jsou to vlastně zakryté jámy, které nazýváme krechty.

Kokeš (1974) popisuje krechty například na řepné řízky jako jámu o obsahu 5 i více m³, kterou vyhrabeme v mírném svahu s těžkou ulehlou hlínou a kde nehrozí prosakování spodní vody. Jámu vyložíme dehtovou lepenkou či igelitovou folií. Krmivo oddělíme od folie vrstvou plev. Obsah jámy zakryjeme 15-20 centimetrovou vrstvou navlhčených a upěchovaných plev a 10 centimetrovou vrstvou mazaniny z plev smíchaných s jílem. Krecht je vhodné umísťovat přímo v blízkosti krmelišť. Pro ukládání brambor či řepy jsou rozměry takové, že vykopeme asi 1,5 metru širokou, 20 centimetrů hlubokou rýhu v délce závisející na množství hlíz, které budeme skladovat. Dole vytvoříme z prken či drenážních trubek, nebo štěpek větrací kanály napříč vrstvou krytu. Do rýhy poté vrstvíme hlízy do výšky asi 1 metru. Vždy po 2 metrech postavíme mezi hlízy vrstvu slámy. Slámu položíme také na hlízy aby byla po zmáčknutí ve výšce 20 centimetrů. Poté překryjeme zeminou, kdy její vrstva má být dole větší a nahoře menší. Hřeben hromady má zůstat zpočátku jen slaměný. S přicházejícími mrazy hliněný povrch zesilujeme u paty až na 40 až 50 centimetrů a při hřebení na 30 centimetrů. S většími mrazy pokryjeme povrch ještě listím a hrabankou. V mrazech překrýváme větráky slámou.

Wandel (2007) pro změnu uvádí, že se krecht položený na zemi staví ve tvaru sedlové střechy z dubových krokví a smrkových tyčí. Jeho délka je 4 metry a výška 2 metry. Konstrukce je potažena drátěným pletivem povrstveným umělou hmotou s velikostí ok 5 x 5 centimetrů. Pletivo je pokryto lisovanými slaměnými balíky, na něž se ještě nasype vrstva plev nebo pilin.

Štítové strany se utěsní také balíky slámy. Dřevěný otvor v rámu k odběru a plnění se slámou nezakrývá. Tato konstrukce umožňuje odpařování vody z řepy a je cenově dostupnější a lépe odstranitelná než například krecht betonový. Teplota uvnitř je kolem +4 stupňů a množství uskladněné řepy je asi 95-115 q.

Obr. 10 : Krecht na řepu
Zdroj: www.mendelu.cz

3.6.10 Zásobníky

Zásobníky jsou zařízení pro skladování krmiv, jako jsou obiloviny, žaludy, nebo kaštany.

Zásobníky je vhodné budovat u dobře zpřístupněných cest, pro bezproblémové doplňování. Nesmíme zapomenout také na zabezpečení zásobníků proti vandalismu.

Obr. 11 : Zásobník na krmiva

Zdroj : Autor

Zařízení pro příkrmování a péči o zvěř nám do značné míry pomáhají při péči o zvěř v období strádání. Mimo to, jak už bylo zmíněno v úvodu, je budování těchto zařízení i naše povinnost ze zákona o myslivosti. Autoři se do značné míry shodují v tom, že by měla být tato zařízení budována z přírodních materiálů s velkým důrazem na to, aby byla tato zařízení bezpečná a nedocházelo ke zraňování, případně smrti zvířat. Důležité je také budovat zařízení podle toho, pro jaký druh zvěře je určeno. Je zřejmé, že například krmelec který vyhovuje zaječí zvěři bude pro jelení zvěř dosti nevhodný. Nesmíme zapomenout také na umístění těchto zařízení, ať už z hlediska hygieny, výskytu zvěře či přístupu k nim. Množství příkrmovacích zařízení by mělo být úměrné množství zvěře. V letních měsících je vhodné provádět kontrolu technického stavu všech těchto zařízení spojenou se sanitací samotných zařízení, tak i nejbližšího okolí.

3.7 Zařízení pro pozorování a lov zvěře

Zařízení pro pozorování a lov zvěře patří k nedílným součástem každé správné honitby. Jak napovídá již samotný název, jedná se o zařízení na pozorování a lov zvěře. Je však dobré vyzdvihnout pojem pro pozorování zvěře, protože pozorování zvěře je považováno za důležitou součást myslivecké činnosti. Pozorování zvěře nám dává možnost udělat si celkový obrázek o zvyklostech či zdravotním stavu celé populace. Samotný lov je pak už jen další součást myslivecké činnosti k udržení silné a prosperující populace. Ke stavbě těchto zařízení bychom měli volit zásadně přírodní materiály, díky kterým tato zařízení lépe splynou s okolním prostředím. Dobré je také zvážit počet těchto zařízení v honitbě. Známa věta méně někdy znamená více platí v tomto případě zcela určitě. Umístění těchto zařízení v honitbě však podléhá určitým pravidlům, kterým musíme věnovat pozornost.

Povolení k umístění mysliveckých zařízení v honitbě řeší Zákon o myslivosti č. 449/2001 Sb., kde se v § 9 uvádí „*Omezení a zákazy dané v zájmu ochrany*

- *Rovněž je zakázáno poškozovat nebo ničit slaniska, napajedla, zařízení pro přikrmování, pozorování a lov zvěře a další myslivecká zařízení. **K jejich vybudování a umístění je nutný předchozí souhlas vlastníka honebního pozemku.** Nedá-li žádný z vlastníků honebních pozemků v honitbě tento souhlas, rozhodne o umístění slaniska, napajedla nebo zařízení pro přikrmování zvěře orgán státní správy myslivosti. Ustanovení zvláštních právních předpisů⁹⁾ tím nejsou dotčena “*

- Výstavbu zařízení sloužící k mysliveckému hospodaření řeší také zákon č. 183/2006 Sb. Stavební zákon, kde se v § 79 odst. 2 písmene l) uvádí že: „**Rozhodnutí o umístění stavby ani územní souhlas nevyžadují stavby pro hospodaření v lesích a stavby pro výkon práva myslivosti do 30 m² zastavěné plochy a do 5 metrů výšky, bez podsklepení “**

- Dále pak v souladu se zákonem č. 183/2006 Sb. Stavební zákon § 103 odst. 1 „**Stavební povolení, ani ohlášení stavebnímu úřadu nevyžadují**
a) stavební záměry uvedené v § 79 odst. 2 “

Základní rozdělení posedů

Rozdělení a názvy posedů se u různých autorů liší, ale víceméně můžeme základní druhy posedů rozdělit na:

- otevřený posed
- uzavřený posed (kazatelna)
- žebříkový posed
- záštita (zástěna)

3.7.1 Posedy

Lov z posedů je asi nejběžnějším způsobem lovu ve většině honiteb. Umožňují myslivcům náležitý rozhled do krajiny, dobré obeznámení zvěře, úkryt před nepříznivými povětrnostními vlivy, poskytují výhodu proti zavětření zvěří a v neposlední řadě také umožňují bezpečnou střelbu, protože ta je vedena z výšky směrem do země. Proto bychom také měli posedy umísťovat tak, aby nebyla případná střelba vedena směrem k silnici nebo obydlené části. Svou roly hraje také bezproblémový a tichý přístup k zařízení.

Kokeš (1974) ovšem tvrdí, že by se posedy měli používat převážně ke sledování a pozorování zvěře, nežli k samotnému lovu. Samotný lov poté provádět při šoulačkách.

Významnou roly hraje také umístění posedu v honitbě.

Wandel (2007) uvádí, že posed je v honitbě správně umístěn jen tehdy, když na něj myslivec může vystoupit z krytu a stejně tak z něj opět sestoupit.

V takovém případě umísťujeme posedy například na hranici lesa, nebo mezi skupinu stromů a keřů. Ne vždy je však takové umístění možné, například tehdy, kdy má honitba převážně polní charakter s nedostatkem lesů. V takovém případě se samostatně stojícím posedům nevyhneme, ale můžeme je částečně začlenit do krajiny například dodatečným vysázením různých keřů v okolí posedu. Nikdy by však umístění posedu nemělo křížit pěšinu, jak říkají myslivci „vexl“, kudy putuje zvěř. Dobrý účel splní posed také ve zvlněním terénu.

Hell a Hromas (2002) zmiňují i to, že je vhodné posedy umisťovat tam, kde se zvěř ráda zdržuje například kvůli přirozené paši a nebo tam, kde hrozí vznik škod působených zvěří a je třeba ji intenzivněji lovit.

Rahn (2015) upozorňuje na fakt, že posed by nám měl sloužit i déle než deset let. V tom případě je dobré myslet při umisťování posedu na růst keřů a stromů v okolí, což by v budoucnu omezovalo řádné obeznání zvěře.

Před tím, než posed usadíme na místo, kde bude stát mnohdy mnoho let, je vhodné si také uvědomit, převážně které druhy zvěře máme v naší honitbě. Protože ne každý druh mysliveckého zařízení je ideální pro ten či onen druh zvěře.

Rahn (2008) uvádí, že v honitbě s převážně drobnou zvěří, přes kterou sporadicky táhne divoké prase či kus vysoké nám zpravidla postačí vybavení sestávající z několika žebříků a mysliveckých záštít, případně jeden uzavřený posed stojící na zvláště výhodném místě. V případě, že se v naší honitbě nachází vysoká zvěř, avšak bez výskytu zvěře jelení, je zbytečné stavět zařízení závratných výšek. Zde si plně vystačíme s posedy s podlahou ve výšce 1,5 až 2 metry od země. Na větrných úsecích je vhodné použití uzavřených posedů. Své uplatnění zde najde i několik přenosných žebříkových posedů. V honitbách s jelení zvěří je vhodné dát přednost zastřešeným posedům s podlahou ve výšce 2,5 až 3 metry, protože jelení zvěř má široký zorný úhel a riskujeme, že nás zvěř při sebemenším pohybu spatří.

Prostor k umístění posedu je vhodné volit také podle porostních podmínek v honitbě. Je vhodné umístit posed například nedaleko holoseče, kde zejména v prvních letech vznikají pro zvěř vhodné pastevní podmínky. Dále místa poblíž houštin, kde se zvěř ukrývá a také vychází za potravou. Různé probírkové plochy, kde vznikají osvětlená místa, která rychle zarůstají. Nebo také poblíž lesních cest, kde se zvěř také ráda paství.

Nyní se v krátkosti zaměřím na popis a výstavbu jednotlivých druhů posedů.

3.7.1.1 Otevřené posedy

Otevřený posed nabízí výhled na všechny strany, ale také kobloze. Základem konstrukce jsou čtyři sloupy. Hlavní kostru konstrukce tvoří čtyři silné kulatiny či trámy. Druh a tvar dřeva vhodný pro výstavbu posedu se podle různých autorů liší. Vhodné je použití dřeva douglasky, smrku, borovice, jedle a modřínu. Někteří autoři uvádějí jako nejvhodnější tvar tyčovinu rozřízlou podélně na půl, jiní zase například prkna. Avšak vždy by se mělo jednat o dřevo kvalitní a nejlépe pokácené v zimě, kdy má nejvyšší hustotu.

Rahn (2008) ve své knize doporučuje pro stavbu sloupů a bočnic žebříku zvolit tvrdé dřevo s dlouhou životností, například dubové hranoly, které jsou nařezány pouze z jádrového dřeva.

Wandel (2007) naopak uvádí jako stavební materiál obzvláště masivní dřevo, ať už smrkové tyče, nebo prkna, které je šetrné k životnímu prostředí, vysoce kvalitní a ideální pro myslivecká zařízení.

Kokeš (1974) ale v každém případě doporučuje použít při stavbě vždy dřevo zdravé, silné a dobře vyschlé. Čerstvé dřevo se vysycháním kroutí a uvolňuje různé spoje a čepy použité při stavbě. Další problém je tvoření prasklin v okolí spojů a s tím spojené velké riziko zatékání vody a napadení dřevokaznými houbami.

Schmid (2006) se také zmiňuje o tom, že by měl být stavební materiál zbaven kůry. Zabrání se tak hnití pod kůrou a tím se také zvýší životnost dřeva. I když se stává, že materiál na stavbu posedu zbavený kůry vidíme velmi zřídka. Důvodem může být například práce navíc při stavbě posedu. Avšak dalším důvodem je i to, že dřevo bez kůry působí nepřírodně v prostředí, rychle se na něm tvoří praskliny a dřevo se také stává za vlhkého prostředí velmi kluzké.

Pro ochranu a dobré ukotvení základních stojen a žebříků, které se používá u velké většiny posedů je podle většiny autorů vhodné postavit je na betonové desky a zajistit je kolíky proti pohybu.

Schmidt (2006) ale například uvádí, že dobrého spojení se zemí lze dosáhnout například pomocí upevnění na ocelové úhelníky zapuštěné do dostatečně těžkých betonových základů. Mnohem méně nákladné jsou však šroubovací kotvy, dobře použitelné pro všechny druhy půd, pokud nejsou příliš kamenité či se silnými kořeny.

Wandel (2007) uvádí, že další možnost, jak zajistit zařízení proti pohybu při poryvech větru, ale i při běžném používání a tudíž zajištění bezpečnosti uživatelů je ta, kdy vzdálenost sedmi vyložených (šikmých) podpěr od čtyř nosných sloupů (stojek) posedu je rovna čtvrtině výšky podlahy posedu od země. Osmá podpěra je nahrazena žebříkem. Velikost posedu upravujeme tak že, při jejich stavbě se řídíme základními rozměry, které umožní lovcí pohodlné sezení a bezpečnou střelbu.

Rahn (2015) ve své publikaci píše, že posedy, které mají hlavní sloupy zapuštěné 70 centimetrů do země již nepotřebují žádné další podpěry a bez problému odolají poryvům větru.

Při zhotovení žebříku je vhodné zabezpečit příčky například třetí tyčí, drátěným lankem či speciálními kotevními hřebíky. Tato opatření zaručí bezpečný výstup a návrat z posedu. Dobrý bezpečnostní prvek je také umístit na podlahu posedu drátěné pletivo proti uklouznutí.

V některých případech musíme myslet nejen na naší bezpečnost, ale také na bezpečnost veřejnosti.

Uzamykatelné dveře pro žebřík posedu zabraňují přístupu nepovolaných osob a současně představují bezpečnostní opatření vůči veřejnosti. V honitbách hojně navštěvovaných turisty mohou být tyto uzamykatelné dveře velmi užitečné. Jsou vyrobeny z prken 2,5 cm silných a přimontovány k žebříku pomocí hranolů 4 x 6 cm. Jsou opatřeny dveřními závěsy a uzamykatelnou petlicí (Wandel 2007).

Obr. 12 : Otevřený posed

Zdroj: Autor

3.7.1.2 Uzavřené posedy (kazatelny)

Výhodou uzavřeného posedu je hlavně lepší ochrana před nepříznivými povětrnostními podmínkami a tudíž větším pohodlí myslivce. Lepší ochranu před vnějšími vlivy docílíme především uzavřenými stěnami s poměrně malými, avšak stále dostatečně funkčními, někdy uzavíratelnými okny a zhotovením střechy. Autoři uvádějí také další skutečnosti.

Charakteristickým znakem kazatelen je pevná plošina, podlaha. Tato plošina je často důvodem, proč mnoho myslivců používá kazatelnu raději než žebříkové posedy. Zvláště při chladném počasí je velkou výhodou větší množství pohybu, proto se mnozí smíří i s větší stavební náročností toho druhu posedu (Schmidt 2006).

Rahn (2008) uvádí jako nejdůležitější vnitřní prvek nejen kazatelen opěrku na ruce, která umožní bezpečnou střelbu. Opěrka musí být dobře upevněna, aby případné vrzání nehradilo zvěř. Vhodné je také obložit vnitřní část kazatelny tmavým kobercem. Pro celonoční čekanou je podle autora důležité opatřit uzavřenou kazatelnu také lůžkem vhodným pro krátký spánek.

Ve velké většině jsou základem konstrukce opět čtyři hlavní sloupy, či trámy, jako u otevřeného posedu. Výjimečně se můžeme setkat i s konstrukcí tvořenou jen třemi sloupy. Kazatelny jsou většinou umístěny trvale na jednom místě, ale můžeme se setkat například i s přenosnou kazatelnou se skládacím žebříkovým podstavcem. U uzavřených posedů používáme ke stavbě stěn a podlahy podle většiny autorů prkna či podélně rozřízlou tyčovinu. V menší míře také dřevotřískové desky. Prkna či rozřízlou tyčovinu je vhodné upevňovat ke konstrukci svisle, aby mohla voda volně stékat.

Wolf a kol. (1977) se zmiňují, že kazatelna je ze všech stran ohrazena, má pevnou podlahu z prken či tyčoviny. Sedačku je možno umístit podle velikosti kazatelny buď doprostřed a nebo po okrajích. Kazatelny jsou zvláště výhodné v horských podmínkách.

Wandel (2007) doporučuje k výrobě předních a bočních stěn prkna silná 1,5 cm vyztužená lištami silnými 2,5 cm. K zhotovení podlahy autor doporučuje použití již zmiňovaných prken 2, 5 cm silných a nebo vodovzdorné dřevotřískové desky 1,9 cm silné. Podlahu navíc opatříme zářezy, použijeme-li dřevotřískovou desku, v případě podlahy prkenné necháme mezi prkny menší mezery, k odtoku vody, která se případně dostala dovnitř.

Jednou z hlavních částí uzavřeného posedu je také střecha, která hraje velkou roli v ochraně proti nepřízní počasí. V tomto případě se názory na její podobu a materiál liší.

Kokeš (1974) ve své publikaci uvádí, že střecha může být pultová, sedlová a nebo stanová, ale vždy musí být umístěna tak vysoko, aby se pod ní dospělý člověk mohl bezpečně postavit. Pozor si musíme dávat také na hřebíky, které by mohly nebezpečně vyčnívat. Zřizujeme ji z dobře vyschlých prken, která klademe ve směru od hřebene dolů, nikoliv napříč střechy, aby mohla stékat voda. Mezery mezi prkny kryjeme lačkami. Prostá prkenná střecha, vhodně impregnovaná je výhodnější než jakékoliv došky či lepenka. Oboje brzo trpí a těžko se opravuje, nehledě na větší finanční náročnost.

Rahn (2008) však uvádí, že je vhodné vyrobiť střechu odnímatelnou, kvůli pozdějším opravným pracím. V takovém případě ji vyrobíme na zemi při, čemž položíme na zem dva hranoly a přes ně v určité vzdálenosti rozložíme šest střešních latí, které připevníme k hranolům. Na tuto konstrukci poté přitlučeme dvě navzájem přesazené vlnité desky Onduline, které směrem dopředu a dozadu přesahují o 10 centimetrů.

Opět nesmíme zapomenout také na bezpečnost samotných myslivců, ale také široké veřejnosti. Ukotvení a další bezpečnostní prvky volíme stejné, jako u otevřených posedů.

*Obr. 13 : Uzavřený posed (kazatelna)
Zdroj: Autor*

3.7.1.3 Žebříkové posedy

Žebříkové posedy jsou poměrně rozšířené a těší se velké oblibě u většiny myslivců. Můžeme se setkat s několika druhy žebříkových posedů, jako například žebříkový posed s podlázkou, který je opřený o strom, či opatřen podpěrnou konstrukcí. Dále pak nůžkový žebříkový posed, kdy jak napovídá samotný název je hlavní konstrukce stojen, založena ve tvaru nůžek, nebo žebříková kazatelna a podobně. Hlavní výhodou těchto posedů je jejich poměrně jednoduchá konstrukce a snadná výroba. Další nespornou výhodou je to, pakliže zvolíme při jeho stavbě přenosný typ konstrukce jeho mobilita. Díky tomu můžeme žebříkový posed umisťovat podle momentální potřeby kdekoliv v honitbě.

Provozní žebříkový posed se staví na vhodném stanovišti na přechodnou dobu, například u liščí nory, nebo k odlovu srnce knoflíkáře, při ochraně proti škodám působeným zvěří atd., a slouží výhradně osobám zaměstnaným v mysliveckém provozu. Tento posed není příliš vhodný pro lovecké hosty. Pro praktické využití je tento posed vyroben jako přenosný z lehkých kulatinových tyčí (Wandel 2007).

Jak už bylo řečeno, žebříkové posedy se umisťují samostatně na vhodném místě kdekoliv v honitbě podle potřeby a nebo mohou být umístěny natrvalo na jednom místě, kdy může být konstrukce uzpůsobena k opření a upevnění o strom, nebo samostatná s podpěrami pro umístění v prostoru. Zvolíme-li variantu, kdy posed umístíme napevno ke stromu, musíme si dát pozor na určitá rizika.

Wandel (2008) ve své publikaci uvádí, že by se žebříkové posedy neměly přibíjet ke stromům, ale měly by stát volně, protože kývání stromů při větru uvolňuje hřebíkové spoje.

Vhodně umístěné a dobře postavené žebříkové posedy mohou nahradit i klasické posedy. Ne vždy totiž platí, že čím je posed vyšší a větší, tím je lepší.

Kokeš (1974) se ve své knize zmiňuje o tom, že prvořadým účelem posedů je usnadnit rozhled a přehlednost terénu. K tomu není v rovinném terénu třeba dělat posedy zvláště vysoké a v horských polohách dosáhneme lepšího rozhledu vhodným umístěním na terénních zlomech. Někdy i 1 metr vysoký posed prokáže větší službu, než gigant vysoký několik metrů.

Materiál na stavbu žebříkových posedů volíme opět podobný, jako u předešlých druhů zařízení, tedy dřevěné hranoly či kulatinu rozřízlou podélně na půl. Jak už vyplývá z názvu posedu, základ konstrukce tvoří žebřík, často u země širší, než v horní část. Často se můžeme setkat také s žebříkovým posedem nůžkové konstrukce. Vrchní část žebříků se opatřuje buď podlázkou a sedačkou, v takovém případě nesmíme zapomenout na kvalitně upevněnou, bytelnou opěrku ruky, pro bezpečné míření, která slouží zároveň jako bezpečnostní

zábradlí. Nebo se můžeme setkat s žebříkovými posedy, které jsou opatřeny konstrukcí na principu kazatelny.

Rahn (2015) uvádí jako velmi vhodný krytý žebříkový posed s vnitřním vstupem, který se umísťuje samostatně v prostoru a má stabilní konstrukci. Výhodou je delší životnost a lepší ochrana osob pře deštěm a to, že osoba vystupující na posed se již nemusí na žebříku otáčet a riskovat pád. Stačí pouze vystoupit a sklopit sedátko.

Je také vhodné zhotovit v prostoru žebříkového posedu odkládací prostor nebo závěsná zařízení pro odkládání například batohu, dalekohledu či pušky.

*Obr. 14 : Přenosný žebříkový posed
Zdroj: Autor*

3.7.2 Záštity

Záštity, někdy nazývané také zástěny, jsou pevné, či přenosné myslivecké zařízení stojící na zemi a sloužící pro pozorování či lov zvěře, ať už spárkaté či pernaté. Svoje opodstatnění nachází také při společných honech.

Hell a Hromas (2002) ve své publikaci uvádějí, že záštita je stabilní, nebo přenosná „stěna“, která kryje lovce například na střelecké linii v bažantnici, nebo na břehu rybníka při lovu divokých kachen, aby nebyl lovec předčasně zpozorován.

Rahn (2015) se zmiňuje o tom, že nevýhodou záštity je fakt, že se střílí téměř v rovině, takže máme malé zorné pole. Při umístění toho zařízení musíme brát v potaz také to, kam dopadne střela, abychom předešli zranění.

Jak už bylo zmíněno, záštity mohou být pevné či přenosné. Pevné záštity bychom měli umísťovat na zastíněných místech, kde nás zvěř může hůře zpozorovat. Konstrukce obou druhů jsou však téměř shodné. Většina autorů doporučuje na stavbu lehké smrkové dřevo, kvůli lepší manipulaci, které je vhodné opatřit ochranným nátěrem, kvůli delší životnosti. Konstrukci záštit zakrýváme například rákosem, chvojím, či maskovací sítí. Tvar jednotlivých záštit se může podle autorů lišit. Známe zástěny s jednou stěnou, složené ze dvou dílů, lichoběžníkové, či trojstěnné.

Lehký, přenosný rám ze dvou svislých a dole zašpičatělých latí a tří příčných, přes ně vodorovně připevněných, lze vyplést nejen rákosem a vrbou, nýbrž i jiným proutím, popřípadě klestem, obilnou i kukuřičnou slámou pruty janovce a podobně. Hlavní je, aby byly lehké, ovladatelné a snadno přenosné (Kokeš 1974).

Rahn (2015) se zmiňuje o pevné záštitě a jak napovídá název, nelze jí přemísťovat a proto je nutné si pečlivě rozmyslet, kam jí umístíme. Ke zhotovení pevných záštit doporučuje dubové sloupky a borová prkna. Konstrukci tvoří pět sloupků na dolním konci zašpičatělých. Vzdálenost mezi předními sloupky je 120 centimetrů. Další dva sloupky jsou vzdáleny do hloubky 1 metr. 5 sloupek umístíme v zadní části přibližně do poloviny, kdy jedna část tvoří vchod a v druhá bude sloužit jako opěradlo. Sedadlo zbudujeme ve výšce 40 centimetrů, přes celou šířku záštit. Prkna na obití stěn klademe od spodní části přes sebe, aby voda volně stékala na zem.

Wandel (2007) ve své publikaci uvádí, že při stavbě pevné zástěny se do země zatlučou sloupky rozmístěné ve tvaru lichoběžníka. Vstupuje se posunutím rohového sloupku. Dva zadní sloupky a sloupek vstupního otvoru jsou zatlučeny do země zešikma a vytvářejí pohodlnou opěrku zad.

Wandel (2007) upozorňuje na fakt, že při stavbě nesmíme zapomínat na opěrku zad, protože při čekané trvajících dlouhých hodinách nikdo nevydrží sedět bez opěrky zad ani při tzv. „jezdeckém sezení“.

Můžeme se ale setkat se zástěnami vyrobenými čistě z přírodních zdrojů, které rostou v honitbě v dostatečné míře všude okolo nás. Je to v jisté míře netradiční, ale jistě užitečné řešení, které nám usnadní lov.

Wandel (2007) ve své publikaci doporučuje jednoduchou zástěnu na čekanou, kdy jako stavební materiál potřebujeme pouze tři vrcholky menších jehličnatých stromů a silný provaz. Smrkové vrcholky uspořádáme do trojnožky a ve vhodné výšce je svážeme provazem, což nám bude sloužit jako opěrka zbraně. Vrcholek směřující dopředu odřízneme a odstraníme také větve uvnitř zástěny. K silnému stromu, který nám bude sloužit jako opěrátko postavíme myslivecké sedátko.

*Obr. 15 : Zástěna
Zdroj: Kokeš (1974)*

Posedy a zástěny, jsou velký pomocník při sledování a lovu zvěře. Avšak jejich množství by podle většiny autorů nemělo překračovat únosnou mez, která je nutná k lovu či sledování zvěře. Velké množství posedů neprospívá celkovému rázu krajiny a i v očích veřejnosti může vyvolat dojem, že myslivci jsou posedlí jen lovem. Můžou poté nastávat takové zbytečné situace, jako je ničení námi pracně vybudovaných posedů a podobné nepříjemnosti. Materiál na stavbu těchto zařízení odborníci doporučují vždy kvalitní z jehličnatých dřevin, nebo z tvrdého dřeva listnatých stromů. Užít lze celé kulatiny rozřízné podélně na půl, či prkna. Odborníci se shodují také v tom, abychom kladli velký důraz na technický stav zařízení a prováděly pravidelné kontroly. Zamezíme tím zbytečným zraněním, nebo dokonce smrti uživatele.

3.8 Lovecké chaty

Lovecká chata je součástí každé správné honitby. Je místem odpočinku před brzkým ranním lovem, nebo poskytuje lovcům krátkodobý úkryt před nepříznivým počasím například v průběhu honu. Často se využívá jako místo, kam se zvou a případně i ubytovávají lovečtí hosté. Lovecká chata má dobré využití také při výročních schůzích či poradách. A v neposlední řadě je to také místo, kde se pořádají oslavy, či poslední leče.

Wolf a kol. (1977) popisují loveckou chatu jako jednoduchou, obvykle dřevěnou stavbu, sloužící k dočasnému, někdy i delšímu pobytu lovců. Staví se hlavně v rozlehlých honitbách. Obvykle má dvě místnosti z nichž jedna slouží jako kuchyň a společná místnost a druhá jako ložnice.

Kokeš (1974) se zamýšlí nad tím, že by lovecká chata neměla sloužit jen tomu, kdo hledá příležitost k získání lovecké kořisti, ale také rozptýlení a oddych od dnešní uspěchané doby. Mají stát tedy tam, kde je možnost účelného zásobování, ale také daleko od všedního ruchu. Místo pro budování lovecké chaty má být suché, stejně jako její okolí a přístupová cesta k ní. Stejně tak by měla být chata chráněna zejména proti zimním vánicím, ale na druhou stranu přístupná světlu a slunci.

Důležitou okolností je účelná dispozice stavby, při níž věnujeme severní stranu především příslušenství, jež v chatě hraje pomocnou úlohu, jako chodba, spíž, sklad paliva, kuchyň, popřípadě záchod. Západní stranu rezervujeme pro obývání, tedy především pro společenskou místnost. Ložnice, pokud jim věnujeme i prostor v podkroví, umístíme na východ, popřípadě jihovýchod (Kokeš 1974)

Kokeš (1974) také uvádí, že při situování chaty nesmíme opomíjet estetické ohledy, ale nesmí se tak dít na úkor účelnosti. Je vhodné opatřit vnější prostor terasou, nebo krytou verandou. Ale nesmíme zapomínat ani na vnitřní prostory, které oceníme hlavně v zimních měsících. Důležitá je také sušárna, kterou vybavíme dostatečným množstvím závěsných tyčí, popřípadě stojanů. V obytné místnosti umístíme prostorný jídelní stůl s lavicemi při dvou rohových stěnách, které mohou případně sloužit jako nouzové lůžko. Vhodné je také vybudování prostoru v zadní části chaty pro uskladnění různého materiálu a nářadí.

Vhodné je umístit chatu v blízkosti čisté a nezávadné vody. Další věcí, kterou zajisté oceníme je i otevřené ohniště pro přípravu pokrmů, či pro pouhé posezení.

Ke stavbě užíváme různých materiálů. Prostředí, kde loveckou chatu budujeme přímo nabízí použití dřeva jako stavebního materiálu. Velmi vhodným řešením jsou chaty z kulatin a nebo ze srubovnic spojených na péro a drážku. Jiným vhodným materiálem na stavbu jsou škvárobetonové tvárnice

nebo pálené cihly. Základy děláme betonové a podezdívku z kamene, která je následně dobře vyspárovaná. Celou stavbu vhodně izolujeme proti vlhkosti. Stropy děláme trámové s izolací ze sklovité vlny. Sedlovou střechu kryjeme šindelem, lepenkou, nebo taškami.

Houdek a Koudelka (2004) poukazují na to, že v případě srubového domu je možno použít mnoho druhů dřevin, ale nejvhodnější je použít jehličnaté dřeviny. Nejvhodnější je pak v našich podmínkách smrk, který má po vysušení nejnižší objemovou hmotnost, tudíž větší obsah vzduchu a tím pádem dobré tepelné izolační vlastnosti. Naopak výhodou modřínu oproti smrku je vyšší obsah pryskyřic a z toho důvodu lepší odolnost proti dřevokazným houbám a hmyzu. Dřevo by mělo pocházet ze zimní těžby, kdy má míza nižší obsah cukrů a škrobů, které jsou potravou pro dřevozbarvující a dřevokazné houby a také plísně.

Při budování loveckých chat má rozhodovat především bezpečnost, účelnost, hospodárnost, ale i ohledy estetické. Platí to ovšem stejnou měrou i pro jejich zařízení a vybavení (Kokeš 1974).

Obr. 16 : Lovecká chata MS Strážov
Zdroj : Autor

4 Metodika

4.1 Způsob sběru dat

Pro vypracování praktické části této bakalářské práce byly získávány informace formou terénního průzkumu v obou dotčených honitbách. Průzkum byl prováděn po osobní domluvě s hospodáři obou honiteb. Byla nafocena jednotlivá dostupná myslivecká zařízení a stavby a byl proveden průzkum prostředí honiteb. Poté byla sjednána schůzka s hospodáři obou honiteb a ve spolupráci s nimi byly získány počty těchto zařízení a byl proveden zakreslení polohy jednotlivých mysliveckých staveb a zařízení do mapy.

Obr. 17 : Poloha jednotlivých honiteb

Zdroj: www.eagri.cz

4.2 Honitba MS Strážov

Honitba MS Strážov se nachází v Plzeňském kraji v okrese Klatovy přibližně 15 kilometrů jižně od města Klatovy. Toto myslivecké sdružení vzniklo 17.3. 1979 kdy došlo ke sloučení MS Strážov a MS Víteň. Celková výměra honitby činí 2773 ha. Z této výměry tvoří 2008 ha zemědělská půda a TTP, 754 ha les a 11 ha ostatní pozemky. Zhruba jedna třetina jižní části honitby zasahuje do CHKO Šumava. Honitbou protéká řeka Jelenka, Strážovský potok a Němčický potok. Nadmořská výška se pohybuje v rozmezí od 450–631 m. n. m. Průměrná roční teplota je 8°C a roční úhrn srážek 650–750 mm. Reliéf krajiny je poměrně členitý, místy s velkými výškovými rozdíly. Druhové zastoupení fauny v honitbě seřazené od nejpočetnějších čítá tyto druhy: srnec obecný (*Capreolus capreolus*), jelen lesní (*Cervus elaphus*), daněk skvrnitý (*Dama dama*), prase divoké (*Sus scrofa*). Nepravidelně pak muflon (*Ovis musimon*). Z drobné zvěře pak v malé míře zastoupni zajíc polní (*Lepus europaeus*) a bažant obecný (*Phasianus colchicus*). Z šelem především liška obecná (*Vulpes vulpes*), jezevec lesní (*Meles meles*), Kuna lesní (*Martes martes*) a kuna skalní (*Martes foina*). Za zmínku jistě stojí fakt, že byl ve Strážovské honitbě opakovaně prokázán výskyt rysa ostrovida (*Lynx lynx*). Členové sdružení odhadují počet těchto šelem na 2 kusy.

4.3 Honitba MS Dlažov

Honitba MS Ohař Dlažov se nachází v Plzeňském kraji v okrese Klatovy asi 15 kilometrů jihozápadně od města Klatovy. Sdružení vzniklo 14. 2. 1948. Zakládajícími členy byli pan Josef Čihák a pan Petr Kocián. Celková výměra honitby činí 1683 ha. Z této výměry tvoří 1358 ha zemědělská půda, 183 ha les, 17 ha voda a 125 ha ostatní pozemky. Honitbou protéká řeka Úhlava a několik malých potoků. Nadmořská výška v honitbě se pohybuje v rozmezí od 450–642 m. n. m. Průměrná roční teplota je 8,5°C a roční úhrn srážek 650–750 mm. Nejčastější druhové zastoupení fauny v honitbě seřazené od nejpočetnějších čítá tyto druhy: srnec obecný (*Capreolus capreolus*), prase divoké (*Sus scrofa*), daněk skvrnitý (*Dama dama*), nepravidelně pak muflon (*Ovis musimon*). V menší míře pak zajíc polní (*Lepus europaeus*) a bažant obecný (*Phasianus colchicus*). Z šelem pak liška obecná (*Vulpes vulpes*), jezevec lesní (*Meles meles*), kuna lesní (*Martes martes*) a kuna skalní (*Martes foina*).

5 Výsledky

5.1 Druhy a počty mysliveckých zařízení a staveb MS Strážov

Druhy a počty mysliveckých staveb v honitbě

- Kazatelna 29 kusů
- Pevný sedačkový posed 8 kusů
- Přenosný sedačkový posed 6 kusů
- Krmelec 37 kusů
- Slaniska 37 kusů
- Zásyp 2 kusy
- Krmeliště 2 kusy
- Korýtka 28 kusů

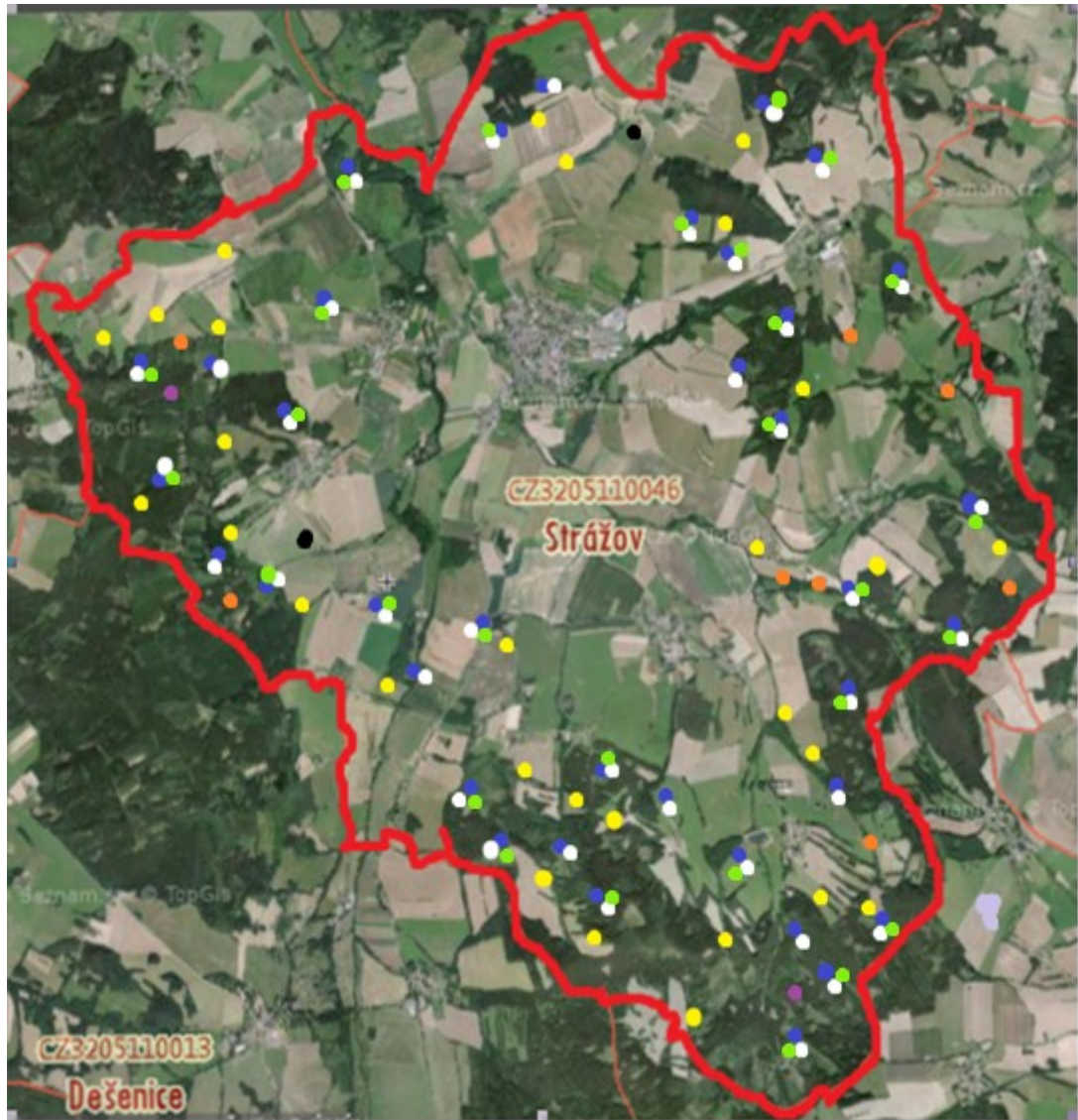

Obr. 18: Krmeliště v honitbě MS Strážov

Zdroj: Autor

Mapový zákres mysliveckých staveb v honitbě Mysliveckého sdružení Strážov

Rozloha: 2773 ha

Obr.19: Zákres mysliveckých zařízení MS Strážov

Zdroj: www.eagri.cz

- Kazatelny
- Krmelce
- Slaniska
- Sedačkové posedy
- Krmeliště
- Zásypy
- Korýtka

5.2 Druhy a počty mysliveckých zařízení a staveb MS Dlažov

Druhy a počty mysliveckých staveb v honitbě

- Kazatelna 24 kusů
- Pevný sedačkový posed 5 kusů
- Přenosný sedačkový posed 4 kusy
- Krmelec 27 kusů
- Slaniska 26 kusů
- Zásyp 8 kusů
- Krmeliště 3 kusy
- Korýtka 21 kusů

*Obr. 20 : Žebříkový posed v honitbě MS Dlažov
Zdroj: Autor*

Mapový zákres mysliveckých staveb v honitbě Mysliveckého sdružení OHAŘ Dlažov

Rozloha: 1683 ha

Obr. 21: Zákres mysliveckých zařízení MS Dlažov

Zdroj: www.eagri.cz

- Kazatelny
- Krmelce
- Slaniska
- Sedačkové posedy
- Krmeliště
- Zásypy
- Korytka

5.3 Porovnání počtu staveb a zařízení na 1 ha honitby

Tab.1 : Počet hektarů na 1 kus konkrétního typu mysliveckého zařízení v honitbě MS Dlažov

	Kazatelna	Zásyp	Krmelec	Korýtko	Slanisko	Krmeliště	Sedačkový posed
Počet ha na 1 ks zařízení	70 ha	210 ha	62 ha	80 ha	64 ha	561 ha	336 ha

Tab.2 : Počet hektarů na 1 kus konkrétního typu mysliveckého zařízení v honitbě MS Strážov.

	Kazatelna	Zásyp	Krmelec	Korýtko	Slanisko	Krmeliště	Sedačkový posed
Počet ha na 1 ks zařízení	95 ha	1386 ha	74 ha	99 ha	74 ha	1386 ha	346 ha

6 Diskuse

Celkový počet zařízení a staveb je roven 118 kusům pro honitbu MS Dlažov a 149 kusů pro honitbu MS Strážov. Důvodem je fakt, že Dlažovská honitba zaujímá o 1090 ha menší plochu, než honitba Strážovská. Jak ale vyplývá z uvedených propočtů v tabulkách, větší zastoupení mysliveckých staveb a zařízení v přepočtu na 1 hektar připadá na honitbu MS Dlažov. Rozdíly však nejsou nikterak velké s výjimkou zásypů, kde je rozdíl markantní. V případě zásypů je v Dlažovské honitbě jejich množství oproti Strážovské honitbě jednoznačně větší z důvodu většího množství drobné zvěře, která se zde vyskytuje. Drobné zvěři více vyhovuje rovinatý ráz krajiny s menšími poli a množstvím remízků, které skýtají dobrý úkryt a zdroj potravy. V případě staveb pro pozorování a lov zvěře může být důvodem prostředí Dlažovské honitby, kdy se jedná převážně o rovinatý, či mírně zvlněný terén s menším zastoupením lesních porostů, tudíž menšího rozhledu do krajiny a s tím spojená potřeba budovat větší množství mysliveckých staveb pro dobré pokrytí honitby. Rozdíly v množství příkrmovacích zařízení pro spárkatou zvěř nejsou mezi oběma honitbami nikterak zásadní. V Dlažovské honitbě je však zastoupení těchto staveb opět vyšší. Důvodem může být fakt, že Dlažovská honitba nenabízí tak dobré pastevní příležitosti pro spárkatou zvěř jako je tomu u honitby Strážovské. Prostředí je zde členitější s velkým množstvím trvalých travních porostů, které jsou koseny převážně na píci. Hospodářská zvířata jsou pasena jen na části těchto trvalých travních porostů a proto nedochází ke konfliktům se spárkatou zvěří. V této honitbě je též větší zastoupení lesních porostů s množstvím pasek, které nabízí další potravní příležitost spárkaté zvěři. Slaniska jsou podle průzkumu a informací hospodářů umisťována v drtivé většině případů ke každému krmelci. Obě honitby disponují také několika přenosnými sedačkovými posedy, které se umisťují v honitbách podle potřeby, kdy je třeba například tlumit škody páchané zvěří na zemědělských plodinách.

7 Závěr

V této bakalářské práci byla v rešeršní části přehledně rozdělena a popsána nejběžněji používaná zařízení a stavby pro příkrmování a lov zvěře. Za užití odborné literatury byly popsány pracovní postupy, vhodný materiál na jejich stavbu a praktické rady jak při jejich budování, tak při umísťování v prostředí honitby. V druhé části práce byly porovnány dvě konkrétní honitby v okrese Klatovy z hlediska počtu a rozmístění staveb a zařízení v závislosti na přírodních podmínkách daného prostředí. Jednotlivé myslivecké stavby a zařízení v těchto honitbách byly ve spolupráci s hospodáři obou honiteb zakresleny podle jejich polohy do map.

Ze zjištěných údajů vyplývá, že celkový počet mysliveckých staveb a zařízení je vyšší v honitbě Strážov s počtem 149 kusů, oproti honitbě Dlažovské ve které je umístěno 118 kusů zařízení. Je to dáno zejména větší rozlohou Strážovské honitby. Při porovnání počtu mysliveckých zařízení na 1 ha je počet vyšší u honitby Dlažovské, kdy se jedná zejména o zařízení pro pozorování a lov zvěře a zásypy pro drobnou pernatou zvěř. U staveb pro pozorování a lov zvěře může být důvodem pravděpodobně rovinný terén Dlažovské honitby. V případě zásypů pro drobnou pernatou zvěř, kde je rozdíl v počtech markantní je fakt, že Dlažovská honitba poskytuje o poznání vhodnější podmínky pro tuto zvěř. Díky většímu zastoupení polí s malými lesními plochami a početnými remízky.

Na základě zjištěných informací si mohou současní či budoucí uživatelé honiteb udělat přehled o nejčastěji užívaných mysliveckých stavbách a zařízení v honitbách a v závislosti na konkrétním prostředí honitby a případně učinit do budoucna vhodná opatření a rozhodnutí, která povedou ke zlepšení podmínek jak pro zvěř, tak pro myslivce, potažmo celé krajiny.

8 Seznam použité literatury

BAIER, Jiří; TÝN, Zdeněk . *Ochrana dřeva*. Vydání 3., Přepřacované a doplněné, Praha: Grada, 1996. ISBN 80 – 7169 - 1

BUKOVJAN, Karel. *Myslivost - Stráž myslivosti*. Metody příkrmování zaječí zvěře. 1/2003

Český hydrometeorologický ústav. *Územní srážky*. [cit. 2017-03-02]. Dostupné z <http://portal.chmi.cz/historicka-data/pocasi/uzemni-srazky#>

ČÚZK Nahlížení do katastru nemovitostí. [cit. 2017-02-19]. Dostupné z <http://sgi.nahlizenidokn.cuzk.cz/marushka/default.aspx?themeid=3&&MarQueryId=6D2BCEB5&MarQParam0=782688&MarQParamCount=1&MarWindowName=Marushka>

FALTUS, Ondřej. *Myslivost – Stráž myslivosti*. Slaniska. 9/2015

HELL, Pavel; HROMAS, Zdenek . *Nová příručka myslivce do kapsy*. První české vydání. Bratislava? Příroda, 2002. ISBN 80 – 07 – 01156 – 0

HOUDEK, Dalibor; KOUDELKA Otakar. *Srubové domy z kulatin*. Brno: ERA, 2004. ISBN 80 – 86517 – 97 – 7

HROMAS, Josef a kolektiv. *Myslivost*. Písek: Matice lesnická s.r.o., 2000. ISBN 80 – 86271 – 04 – 8

ifauna. *Příkrmování zvěře má své opodstatnění*. [cit. 2017-03-07] .Dostupné z <http://www.ifauna.cz/ruzne/clanky/r/detail/3680/prikrmovani-zvere-ma-sve-opodstatneni/>

KAFKA, Emanuel a kolektiv. *Dřevařská příručka 1. část*. Praha: STNL- Státní nakladatelství technické literatury. 1989. ISBN 80 – 03 – 00009 – 2

KOKEŠ, Otakar. *Myslivercká zařízení v honitbách*. Vydání 1 . Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1974. Lesnictví, myslivost a vodní hospodářství.

KOLEKTIV AUTORŮ. *PENZUM znalostí z myslivosti*. Vydání 13. Praha: Druckvo, 2014. ISBN 978 – 80 – 87668 – 09 – 2

Mendlova univerzita v Brně. *Technologie výroby cukru*. [cit. 2017-03-19]. Dostupné z http://web2.mendelu.cz/af_291_projekty2/vseo/print.php?page=741&typ

Ministerstvo zemědělství. *Legislativa-právní předpisy*. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti § 11 [cit. 2017-02-15]. Dostupné z <http://eagri.cz/public/web/mze/legislativa/pravni-predpisy-mze/tematicky-prehled/100051566>.

Ministerstvo zemědělství. *Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem. Katastrální mapa*. [cit. 2017-02-19]. Dostupné z <http://eagri.cz/public/app/uhul/MyslMap/>

NOVÁK, Rudolf. *Myslivost - Stráž myslivosti*. Září v honitbě. 9/2006

PTÁČEK, Petr. *Ochrana dřeva*. Vydání 1. Praha: Grada, 2009. ISBN 978 – 80 – 247- 2326 – 6

RAKUŠAN, Ctirad a kolektiv. *Základy myslivosti*. Vydání 1. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1979.

RAHN, Jorg. *Děláme si sami myslivecká zařízení*. Praha: Víkend, 2015. ISBN 978 – 80 – 7433 – 128 – 2

RAHN, Jorg. *Práce v honitbě. Péče o honitbu, myslivecká zařízení, pracovní nářadí*. Vydání 1. Praha: Grada, 2008. ISBN 978 – 80 – 247 – 2568 – 0

Stavební zákon č. 183/2006 Sb. § 79 odst. 2 písmene l) *Umístění staveb pro plnění funkce lesa*. [cit. 2017-03-20]. Dostupné z <http://zakony.centrum.cz/stavebni-zakon/cast-3> a Stavební zákon č. 183/2006 Sb. § 103 odst. 1 písmene a). [cit. 2017-03-20]. Dostupné z <http://zakony.centrum.cz/stavebni-zakon/cast-4>

SZASZ, Tibor. *Pracujeme se dřevem jen s dobrými nástroji*. Vydání 1. Praha: STNL – Státní nakladatelství technické literatury, 1991. ISBN 80 – 03 – 00237 – 0

SCHMID, Anton. *Posedy. Návodů pro stavbu, výkresy, konstrukce, fotografie modelů*. Vydání 1. Praha: Grada, 2006. ISBN 80 – 247 – 1531 – 7

WANDEL, Gerold. *Myslivecká zařízení v honitbách svépomocí*. Vydání 1. Praha: Grada, 2007. ISBN 987 – 80 – 247 – 2050 – 0

WOLF, Robert a kolektiv. *ABC myslivosti*. Vydání 1. Orbis. Svoboda grafické závody n.p., 1977

ZABLOUDIL, František; PETR, Jiří. *Myslivost - Stráž myslivosti*. Objemová krmiva pro zvěř v praxi. 5/2010